

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXVII. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2011. MÁRCIUS 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

3.

JÖVŐRABLÓK

Aki szegény, az a legszegényebb – írta József Attila, és ő már csak tudta, hogy miről beszél. De vajon azok, akik széllel bélelt törvényeket hoznak, a nagy kapkodásban belegondolnak-e abba, hogy egy-egy elszabott paragrafus hány ember életét keseríti meg, vagy teszi kilátástalanná? És ahogy alább kiderül, már nemcsak a felnőttekét, hanem a gyerekekét is. S ez mindennél szomorúbb. Miért? Mert – talán megbocsátja nekem József Attila, ha verssorát átfordítom – aki kiszolgáltatott, az a legkiszolgáltatottabb. S hogy az ki? Elsősorban is a gyerek. Mert ő még nem ura a sorsának, nem ura az életének. Befolyásolható, kihasználható.

Egy felnőtt, ha nagyon akarja, meg tudja védeni magát. Egy gyerek semmilyen körülmények között sem. Minden felmérés és hatástanulmány nélkül elkészített, öletszerűen meghozott intézkedés olyan mély mederbe terelheti a sorsát, ami már nem is meder, hanem szakadék. Mély és sötét, amiből nincs kiút. Ez pedig nem más, mint jövőrablás!

Jó néhány oktatási elképzelés látott napvilágot az elmúlt tíz hónapban, de még az oktatásért felelős államtitkárt is meglepte az a legutóbbi, hogy a tankötelezettség határa a 15. életév legyen. Vajon miféle gyermekkori, a tudatalattiba száműzött emlékek készítenek egy döntéshozót arra, hogy ilyet kigondoljon, vagy hogy cinikusan odavesse, a gyerek döntse el, hogy tanulni akar vagy dolgozni? Csak úgy, mindenféle képzettség nélkül, egy olyan országban, ahol még mindig munkanélküliek azok, akik húsz éve képzettség nélkül hullottak ki a munkaerőpiacról. Vajon miféle megalkuvás készítet egy másik döntéshozót arra, hogy egyáltalán megpróbálja szalonképessé tenni az ötletet, és menteni a menthetetlent azzal: előnyös lenne átállni a kilencosztályos „alapiskolákra”, amelyek 4+5 osztályos képzési szakaszokat foglalnának magukba? Nem lennék meglepve, ha egyszer csak valaki bedobná, itt lenne az ideje, hogy visszatérjünk a négy elemihez...

Am nem ez az egyetlen gyerekeket sújtó intézkedés, amit meg kellene emésztienie a magyar társadalomnak. A Btk. szigorításának kapcsán fölmerült, hogy a büntethetőség korhatárát tizennégy évről tizenkettőre csökkentik. Ma az az általánosan elfogadott elv, hogy a 14 és 18 éves kor közötti gyerekek korlátozottan cselekvőképesek, ezért korlátozottan büntethetőek, a tizennégy évnél fiatalabbak pedig nem számítanak cselekvőképesnek, ugyanis nem tudják felmérni cselekedeteik súlyát. Hogy vannak ilyen bűnelkövetők? Vannak. Kétlem, hogy jószántukból. Csakhogy egyszerűbb eltiúntetni őket a szemünk elől – mint a hajléktalanokat a közterületekről –, semmint valódi megoldást nyújtani számukra. A látszatmegoldással a jelen elintézve, a jövő pedig oly messze...

Tessék elgondolkodni azon, miféle iskolarendszer az, amelyik nem segíteni akar a legnyomorultabbakon az otthonról hozott hátrányok ledolgozásában, hanem eleve elrendeltté kívánja tenni, aki hátrányos helyzetűnek született, az maradjon is örökre az. Szegény és kiszolgáltatott. Tessék elgondolkodni azon, miféle büntetőjog az, amelyik a meg nem valósított család- és szociálpolitika helyett a rácsokat és az elzárást tartja üdvöztetőnek. S mindennek tetejében egy életre szóló megbélyegzést olyasmiről, aminek súlyát föl sem tudta fogni az elkövető.

Mindkét törvényi elképzelés determinálja gyerekeink – s persze azért kétségünk se legyen, ezáltal mindannyiunk – jövőjét. Ráadásul mindezt álságosan és cinikusan a rendcsinálás örve alatt akarják lenyomni a torkunkon. Miféle rend lesz ebből?

Egy ország arról ismerszik meg, hogyan bánik a legkiszolgáltatottabbakkal, hogyan bánik a gyerekeivel. Európában nem ez a trendi.

Tessék mondani, miféle Magyarország épül itt?!

Millei Ilona

A TARTALOMBÓL:

Eltörlik a kötelező történelemérettségit a szakközépiskolákban?

Ha a szakközépiskolákban kikerülne a kötelező érettségi tárgyak közül a történelem, azzal veszélybe kerülne az érettségik összemérhetősége, egyenrangúsága. Rombolhatja a nemzeti önismeretet, a műveltséget. Ebben az esetben csökkennek a diákok múltra és jelenre vonatkozó ismeretei, meghatározó kompetenciáik kevésbé fejlődnek. (Miklósi László, a Történelemtanárok Egyletének elnöke) **2. oldal**

Leépülő közoktatás

Taigetosz-törvényre kellene átnevezni a Széll Kálmán Tervet. Ráadásul szalonrassizmus is fellelhető az elképzelés mögött, hiszen nagyon pontosan behatárolható, hogy mely népcsoportot céloz meg a tervezet. Az Európai Unió által meghirdetett „életen át tanulni” programjával is teljesen ellentétes a terv. (Trencsényi László, az MPT ügyvezető elnöke) **3. oldal**

A gyermeki bizalmatlanság következmény

A gyermek „rosszasága”, szabályszegése és a bizalmatlansága is mindig következmény már. Egyáltalán nem arról van szó, hogy a gyermek – mert gyermek, szól az érvelés – eleve ilyen-olyan-amolyan, és rendszabályozni kell, és komoly követelményeket kell elé állítani, amiket keményen számon kell kérni, és akkor az ilyen „nevelés” majd meghozza az eredményeit. Ennek legfőbb az lehet az eredménye, hogy nevelési módszereink alkalmazásának eredményeként kiválasztódnak a konform, látszólag vagy valóságosan behódoló gyerekek, vagy/és sokan ilyenekké válnak. Ezt akarjuk? (Nahalka István oktatáskutató) **6. oldal**

Sötétben lövöldöz a kormány

A korhatárok leszállítása a fiatal bűnözők esetében azt jelenti, hogy beteretünk a büntető igazságszolgáltatások rendkívül kemény rendszerébe éretlen személyiségeket, akiknek ezzel hihetetlen károkat okozunk. Kriminalizáljuk a személyiségüket azelőtt, hogy az erkölcsi, morális tudatuk megszilárdult volna. Ezek a gyerekek megbélyegző mechanizmusoknak vannak kitéve, és nagyon sokan ezzel a kriminális megbélyegzéssel azonosulnak. Ennek tetejébe kitesszük a tizenéveseket a kemény bűnözők közelségének. (Gönczöl Katalin, kriminológus) **8. oldal**

Eltörlik a kötelező történelemérettségit a szakközépiskolákban?

Döbbenetesnek és fölfoghatatlannak tartják a történelemtanárok az új közoktatási törvénykonceptió második, átdolgozott változatának legújabb, csak szövegelemzéssel megismerhető kitételét, miszerint a szakközépiskolákban nem kötelező, csupán választható érettségi tárgy lesz a történelem.

Miklósi László, a Történelemtanárok Egyletének elnöke elmondta, először azt gondolták, csupán félreértésről van szó. Ám a Közoktatás-politikai Tanács ülésén kiderült, a tárca komolyan gondolta, hogy így legyen. A lépés indokaként az előterjesztő a szakmai tárgyak vizsgáit említette.

Miklósi László a Pedagógusok Lapjának leszögezte, ha a szakközépiskolákban kikerülne a kötelező érettségi tárgyak közül a történelem, azzal veszélybe kerülne az érettségik összemérhetősége, egyenrangúsága. Rombolhatja a nemzeti önismeretet, a műveltséget. Ebben az esetben csökkennek a diákok múltra és jelenre vonatkozó ismeretei, meghatározó kompetenciáik kevésbé fejlődnek. Az elnök kiemelte: bizonyára nem gondolták végig az oktatási államtitkárságon, milyen következményekkel jár az, ha az érettségizők harmada, közel fele nem érettségizik történelemből egy olyan országban, ahol a társadalmi tudat és a történelmi ismeretek tekintetében súlyos zavarok vannak. Mint mondta, nem ez az első eset, hogy valakik gyengíteni akarják a történelemoktatást. Arra a kérdésre Miklósi nem tudott válaszolni, miért tartaná ezt elfogadhatónak egy magát elsősorban nemzetiként meghatározó kormány.

Úgy vélte, ahogy több mint harminc évvel ezelőtt, úgy most sem lesz sikeres egy ilyen elképzelés. A Történelemtanárok Egylete eljuttatta tiltakozását a minisztériumnak és az MTI-nek. Miklósi László azon sem csodálkozna, ha neves magyar történészek is tiltakoznának a terv ellen. A Facebookon, „A történelem érettségi védelmében” elindított oldalukon már több bejegyzés található. A következő Bob Marley-idézet is ott olvasható: „Egy nép a történelmi ismerete, származása és kultúrája nélkül olyan, mint egy fa gyökerek nélkül.”

Illő befejezése lenne ez az idézet a cikknek is. A baj csak az, hogy kiderült, a szakközépiskolákban ugyancsak választható érettségi tantárgy lenne a matematika is. A módosítás kapcsán a tárca sem a történelem-, sem a matematikatanárokat nem kereste meg. Ezek után kérdés, hatástanulmány készült-e?

Millei Ilona

Az OÉT szerint lesz fizetésemelés

Teljesülni fog a tavalyi év végén az Országos Érdekegyeztető Tanácsban (OÉT) megszületett, az idei évre vonatkozó, 4-6 százalékos országos keresetajánlás a versenyszférában, ahogy ez a korábbi időszakokban is megtörtént – mondta február 24-i sajtótájékoztatóján Zs. Szőke Zoltán, az OÉT munkaadói oldalának soros elnöke Budapesten. Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter és Czomba Sándor foglalkoztatáspolitikáért felelős államtitkár az OÉT-ben megszületett bérajánlás érvényesítéséről tárgyalt az OÉT munkaadói oldalának szervezeteivel.

Kiváló Online Gyermektartalom Díj

A Biztonságos Internet Naphoz kapcsolódóan kihirdették a magyar gyermekhonlapok kiválósági versenyének eredményét. A szakmai zsűri döntése alapján a magyar díjat s az európai versenyen való részvétel jogát az Egyszervolt.hu portál nyerte el, ahogyan – a Facebook közösségi portálon lezajlott szavazás eredményeként – a közönségdíjat is.

FELHÍVÁS

1995-ben alakult meg a Magyar Pedagógiai Társaság Mozgalompedagógiai Szakosztálya azzal a céllal, „*hogy szorgalmazza egy főiskolai szintű, pártpolitikától, ideológiától független, általános ifjúságvezető-képzés kialakítását, mely elsősorban pszichológiai, pedagógiai, szociológiai és menedzsmentismereteket nyújtana*”. Az elmúlt bő másfél évtizedben a szakosztály számos kezdeményezést tett e cél érdekében, eközben tevékenysége vállalt küldetésével összefüggő, részben abból következő területekre is kiterjedt. Változatlanul fontosnak tartjuk, hogy felhívjuk a szakmai közvélemény figyelmét a kortárs csoportokban, spontán szerveződésű gyermek-, serdülő- és ifjúsági közösségekben rejlő pedagógiai-szocializációs lehetőségekre. Úgy véljük, hogy ezt a területet mind az ifjúságpolitika, mind a szakma méltatlanul elhanyagolja.

Az elmúlt esztendő gazdag szakosztályi tevékenysége (szakmai tanácskozások, kiadványok, változatos együttműködési formák) ellenére még nagyon sok a tennivalónk. Ezért is hívjuk mindazokat, akik velünk együtt

- felismerték a kortárs csoportok szerepét, jelentőségét,
- meggyőződéssel vallják a közösségben, közösség által való nevelés semmivel nem pótolható fontosságát,
- hisznek a tanítási órán, mi több: az iskolán kívüli érték-közvetítés lehetőségében és fontosságában, az ilyen szerepet felvállaló szervezetek és mozgalmak létjogosultságában,
- tudják, hogy mindez csak olyan kompetenciák birtokában művelhető eredményesen, amelyek nem velünk születnek, amelyeket megfelelő képzés révén lehet elsajátítani.

Számítunk mindazokra, akik saját tapasztalataikkal, kezdeményezéseikkel hozzá szeretnének járulni munkánk sikeréhez: hallassák szavukat a szakmai közélet fórumain, vegyenek részt szakosztályunk tevékenységében. Várunk minden együttműködő szándékú jelentkezést.

Jelentkezni a revesz.gyorgy@gomba.hu e-mail címen lehet.

Magyar Pedagógiai Társaság
Mozgalompedagógiai Szakosztály

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja évi előfizetési díja 5 százalékos áfával 4100 forint. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk.

Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 100 000 forint, a féldoldalas 50 000, a negyedoldalas 25 000 forint. Az apróhirdetés szavanként 50 forint. Minden egyes díjtételt 20 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: Millei Ilona

Technikai szerkesztő: Márfiné Bécsi Erika

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Felelős kiadó: Galló István elnök

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4100 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

LEÉPÜLŐ KÖZOKTATÁS

Elfogadhatatlan a tankötelezettség felső határának a 15. életév

A március 1-jén nyilvánosságra hozott Széll Kálmán Tervből (amely a kormány által végrehajtani tervezett szerkezeti átalakításokat tartalmazza) kiderült, hogy a jövő ősztől életbe lépő új közoktatási törvény 18-ról 15 évre csökkentené az oktatási kötelezettség felső korhatárát. Ahogy a dokumentum fogalmaz: fel kell kínálni a 15. évüket betöltő fiataloknak: választhatásának, folytatják tanulmányaikat vagy munkába állnak. A tervezett, az oktatást érintő változtatás ellen tiltakozik a Pedagógusok Szakszervezete, a Magyar Pedagógiai Társaság és a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete is.

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) közleményt adott ki, amelyben az áll, a munkaerőpiac és a közoktatás munkavállalói szempontjából is elfogadhatatlan a tankötelezettség 15 éves életkorra való leszállítása. A gazdasági stabilizáció nem alapulhat az ingyenes és kötelező közoktatási ellátórendszeren.

A PSZ elfogadhatatlannak tartja a tankötelezettség 15 éves életkorra történő leszállítását. Ennek az elképzelésnek a végrehajtásához jelenleg nem áll rendelkezésre sem-

milyen iskolatípus, hiszen a hatéves korban kötelezően megkezdett tankötelezettség a nyolc évfolyamos általános iskola elvégzése után 14 éves életkorban befejeződik.

Elfogadhatatlan ez az elgondolás azért is, mivel lehetővé teszi, hogy akár több száz ezer fiatal lépjen úgy ki az iskolarendszerből, hogy nem rendelkezik semmilyen szakképzettséggel. A PSZ bármilyen életkorban akkor tartja elfogadhatónak az iskolarendszerből való kilépést, ha az érintett legalább egy szakképzettséggel rendelkezik.

Ez az elgondolás magában hordozza annak lehetőségét, hogy az állam nem vállalja föl a tankötelezettség utáni időszakra az ingyenes oktatás igénybeviteléhez szükséges ellátórendszer fenntartását és működtetését. Szűkíti a rendelkezésre álló beiskolázási helyeket, elsősorban a középiskolákba való bejutás lehetőségét. Ezek az intézkedések együttesen azzal a következménnyel járhatnak, hogy leépül a közoktatás ellátórendszere, iskolákat, kollégiumokat zárnak be, és tömegesen bocsátják el a közoktatásban foglalkoztatottakat.

A PSZ ezért felszólítja a kormányt, hogy a gazdasági stabilizációt ne az ingyenes és

kötelező közoktatási ellátórendszer terhére alapozza. A közoktatásból történő forráskivonás lehet, hogy rövid távon csökkenti az állami kiadásokat, azonban már középtávon is megállíthatja a gazdasági fejlődést, szűkítve a rendelkezésre álló, felkészült szakembergárdát.

Szalonnasszizmus és Taigetosz

Észbontó ötletnek tartja az oktatási kötelezettség korhatárának leszállítását 15 évre a Magyar Pedagógiai Társaság ügyvezető elnöke. *Trencsényi László* a Klubrádió Megbeszéljük című műsorában azt mondta, hogy ez a kormányzati elképzelés szembe megy minden racionalitással, mint fogalmazott: ez olyan, mintha buta társadalmat akarnának reprodukálni. Szerinte Taigetosz-törvényre kell átnevezni a Széll Kálmán Tervet.

Azt mondta: ráadásul szalonnasszizmus is fellelhető az elképzelés mögött, hiszen nagyon pontosan behatárolható, hogy mely népcsoportot céloz meg a tervezet. A szakember szerint az Európai Unió által meghirdetett „életen át tanulni” programjával is teljesen ellentétes a terv.

EURÓPAI PEDAGÓGUSOK EURÓPAI Tüntetése

A Szakszervezetek Európai Konföderációja (ESZSZ) 2011. április 9-én (szombaton) európai tüntetést szervez Budapesten. A tüntetés jelszava: „Szociális Európát, munkát, jólétet, igazságos adózást és törvényeket!” (*«Pour une Europe Sociale, pour l'emploi et le bien-être, pour des taxes et des lois équitables»*).

A tüntetés egybeesik az európai gazdasági és pénzügyminiszterek, valamint az Európai Központi Bank ülésével (ECOFIN), amelyet 2011. április 8–9-én tartanak Gödöllőn. A tüntetést az ESZSZ szervezi magyarországi tagszervezeteivel: Liga, ASZSZ, SZE, ÉSZT, MSZOSZ, MOSZ. Az ETUCE egy külön pedagógusblokkot kíván szervezni a tüntetés keretében, mint ahogy sikeresen szervezte azt 2008-ban Ljubljanában is az európai tüntetés alkalmából. Úgy gondolják, hogy érdemes külön megjeleníteni a pedagógusok részvételét ezen a fontos eseményen, főleg a mai helyzetben, amikor sok kormány a megszorításokat az oktatásban tervezi, vagy hajtja végre.

Tárgyalásokat követelnek az érdekvédők

A Széll Kálmán Terv nem oktatással foglalkozó pontjai is kivertek a biztosítékot a szakszervezeteknél. A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZE) a terv bejelentése után tárgyalást követel az érdekképviselettel. Az Autonóm Szakszervezetek Szövetsége szerint a helyzet rosszabb, mint volt.

A SZE közleményt adott ki, amelyben ez áll: „Felszólítjuk a Kormányt, hogy az érdekegyeztetés kialakult intézményrendszerének keretében a legrövidebb időn belül kezdjen tárgyalásokat a szakszervezetekkel a tervezett változtatások értelmezéséről és részletszabályairól!” *Varga László*, a SZE elnöke szerint miközben világos, és még akár támogatható célnak is tűnik az államháztartási hiány, és különösen a bruttó államadósság 2014-ig felvázolt csökkentési üteme, nem világos, hogy a Széll Kálmán Terv fontosabb „részletei” hogyan segítik ezt, és nem teszik értelmezhetővé a mögöttük lévő döntési alternatívákat.

„Mától rosszabb a helyzet, mint amilyen eddig volt. A legfontosabb talán a Korendgéményes nyugdíj eltérésének terve. Most, amikor a munkanélküliség 11,2 százalékos, rendkívül szakmaiatlan ez a megközelítés, csak növelné a problémákat. Korábban két év haladékot ígértek a rendszer felülvizsgálatára, már erről sincs szó. A közmunka körüli zavarok kapcsán is viselkedhetne a kormány máshogy” – véli *Borsik János*, az Autonóm Szakszervezetek Szövetségének elnöke.

PSZ-nem a koncepciókra

A Pedagógusok Szakszervezete szerint nem volt elég idő megvitatni a közoktatási törvény tervezetét. Az elképzelésekről február 22-én tárgyalt a Közoktatás-politikai Tanács, március elején pedig a kormány elé került a javaslat.

Elutasítja a közoktatási törvény és a pedagógus-életpályamodell koncepcióját a nagyobbik pedagógus-érdekképviselet. A Pedagógusok Szakszervezete hiányolja, hogy nincs eléggé részletezve, milyen feladatokkal jár a közoktatás átszervezése, és hogy ennek mekkora lesz a költsége – mondta a Krónikának *Galló Istvánné*, a szakszervezet elnöke azután, hogy a Közoktatás-politikai Tanács ülésén a szaktárca meghallgatta a felvetéseiket.

A tervezet számos ponton megváltoztatja a közoktatásról szóló törvény paramétereit. A PSZ szerint nem található válasz az átmeneti rendelkezésekre, az átszervezési feladatok megoldására, az átszervezésből eredő többletkiadásokra és ezek költségeinek fedezésére. Így például ha új és kötelező egységes tanterveket vezetnek be, akkor minden iskolában át kell alakítani a foglalkoztatás szerkezetét, emellett egyik szakképesítéssel rendelkező pedagógusból sok, másból kevés lesz egy adott intézményben vagy esetleg még az országon belül is. Ezért részletes átmeneti szabályokat kell alkotni az új rendelkezések bevezetésére és a régi előírások kivezetésére.

(Forrás: Klubrádió)

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETÉNEK FELHÍVÁSA KÖZÖS CSELEKVÉSRE AZ IFJÚSÁG VÉDELMEBEN

A Pedagógusok Szakszervezete a leghatározottabban tiltakozik az ellen a kormányzati szándék ellen, hogy a tankötelezettség felső határát a gyermek tizenötödik életévében határozzák meg, és ehhez igazítsák hozzá az iskolarendszert.

A Pedagógusok Szakszervezete elfogadhatatlannak tarja, hogy a közoktatás és benne a szakképzés átalakítása döntő módon a gazdasági kamarák véleményére épüljön, és háttérbe szoruljon az oktatás esélyt teremtő funkciója.

A tankötelezettség tizenötödik életévre történő leszállítása egyértelművé teszi, hogy az állam csökkenteni kívánja felelősségét az ifjúsággal szemben, és nem kívánja garantálni annak az intézményrendszernek a továbbműködtetését, amely képes befogadni az érintett korosztály valamennyi tanulóját.

A tankötelezettség tizenöt éves életkorra történő leszállítása azzal a következménnyel jár, hogy a korosztály egy része kiesik az iskolarendszerből, mivel az már nem köteles fogadni azt, aki nem tanköteles. Ellátatlanul maradhatnak azok a tizenöt évnél idősebb gyermekek, akik tanulmányi eredményük miatt vagy más okból, ha akarnak, akkor sem nyernek felvételt semmilyen iskolába.

A tankötelezettség tizenöt éves életkorra történő leszállítása azzal a következménnyel jár, hogy az iskola megszabadulhat azoktól a tanulóktól, akik átlépték az említett életkort, és – kormányzati szóhasználat szerint – problémásak.

A tankötelezettség tizenöt éves életkorra történő leszállítása azzal a következménnyel jár, hogy a szülő a tanuló akarata ellenére kiveheti gyermekét az iskolából, és arra kényszerítheti, hogy munkába álljon.

A tankötelezettség tizenöt éves életkorra történő leszállítása azzal a következménnyel jár, hogy a korlátozott belátási képességgel rendelkező tanuló, szülei akarata ellenére, elhagyhatja az iskolát.

A Pedagógusok Szakszervezete kijelenti: nem igaz az a cinikus kormányzati állítás, hogy a pedagógusok nem tudnak mit kezdeni a „rossztanulókkal”. Könnyebb azonban ezekről a tanulókról lemondani, mint pénzt áldozni a felzárkóztatásukhoz szükséges feltételek megteremtéséhez.

A Pedagógusok Szakszervezete azt az európai uniós törekvést támogatja, hogy az iskolarendszerből a lehető legtöbb versenyképes tudással, szakképzettséggel lépjenek ki. A kirajzolódó iskolaszervezet elfogadhatatlan, mert előrevetíti a közoktatásban foglalkoztatottak nagyarányú leépítését.

A Pedagógusok Szakszervezete felhívja a figyelmet arra, hogy a tizenöt évesek munkába állítása összeegyeztethetetlen a gyermeki munka visszaszorítására irányuló európai uniós törekvésekkel, a gyermekek kizsákmányolástól való megóvásának kötelezettségével. Meggyőződése, hogy a szakképzetlen tömegek munkaerőpiacra irányítása a mai helyzetben nem hordoz reális foglalkoztatási esélyeket. Az iskolából kikerülő, munkanélküli fiatalok kiesnek az egészségügyi és a szociális ellátó rendszerből. Ez az intézkedés a fiatal bűnelkövetők számát fogja gyarapítani, és már rövid távon káros hatással lesz a gazdaságra. Ezek az intézkedések ugyanis nem csökkentik, hanem növelik a társadalmi esélyegyenlőtlenségeket. Hosszú távon pedig óriási társadalmi teherként fog megjelenni a szakképzetlen, a munkaerőpiacon érvényesülni nem tudókról való szociális gondoskodás kötelezettsége.

A Pedagógusok Szakszervezete felszólítja a kormányt, hogy ha változtatni kíván a közoktatás rendszerén, haladéktalanul kezdje meg az egyeztetéseket. Ennek keretei között kell megtalálni azt a megoldást, amely egyidejűleg szolgálja az egész rendszer hatékony, szakszerű és törvényes működését, a gyermek mindenképp felett álló érdekét.

A Pedagógusok Szakszervezete minden lehetséges eszközt igénybe fog venni az ifjúság és az ország érdekeinek megóvása céljából.

A Pedagógusok Szakszervezete felhívja az ország lakosságát, a szülőket, nagyszülőket, érdekvédelmi és szakmai szervezeteket, hogy fejezzék ki tiltakozásukat az ifjúság érdekeivel ellentétes kormányzati szándékok ellen.

Budapest, 2011. március 7.

Pedagógusok Szakszervezete Országos Vezetősége

A SZEFE ellenzi az indoklás nélküli kirúgásokat

Az Alkotmánybíróság 2011. február 15-i határozata kimondja, hogy alkotmányellenes a kormánytisztviselők indoklás nélküli felmentése. Az Ab a rendelkezést 2011. május 31-i hatállyal semmisítette meg. A szakszervezetek levélben fordultak Orbán Viktor miniszterelnökhöz, hogy a kormánytisztviselők indoklás nélküli elbocsátásának azonnali felfüggesztését kérjék – mondta a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának (SZEFE) elnöke egy nappal később.

Az Alkotmánybíróság indoklásában az áll: az Országgyűlésnek olyan szabályt kell alkotnia, amely összhangot teremt a kormánytisztviselők alkotmányos jogainak védelme és a kormányzati célok megvalósítása között.

A SZEFE elnöke, *Varga László* üdvözölte az Alkotmánybíróság döntését, ugyanakkor szavá tette, hogy az indoklás nélküli felmentést nem visszamenőleges hatállyal, hanem azt május 31-ig életben hagyva semmisítette meg. Úgy fogalmazott: „Az egyik szemünk sír, a másik nevet.” Beszélt arról, hogy már hallani lehetett olyan kormányzati nyilatkozatot, amely szerint maradt idő az alkalmatlanok elbocsátására. Ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy a szakszervezetek eddig sem, és ezután sem kívánják megvédeni alkalmatlan kollégáikat, ám az erkölcsstelen és embertelen lenne, ha a továbbiakban is alkalmaznák az indoklás nélküli felmondás már alkotmányellenessé nyilvánított intézményét.

A szakszervezetek ezért közös levélben fordulnak Orbán Viktorhoz, azt kérve: a kormány vállaljon moratóriumot – akár kormányrendeletben rögzített módon is – arra, hogy május 31. előtt sem bocsátanak el indoklás nélkül kormánytisztviselőket.

Három politikus egy hétre kibújt a bőréből

A BDDSZ a 2011. évre vonatkozó bértárgyalások után felajánlott egyfajta cserét a döntéshozóknak, hogy megtapasztalhassák, hogyan lehet a túlsúlyolt intézményekben naponta több mint 400 kg-ot emelve, hajolva, guggolva, jókedvűen, odaadón, felelősségteljesen kisgyermeket nevelni. Mind ezért cserébe méltánytalanul alacsony bérezésben részesülni; abból számlákat fizetni, megélni.

Három képviselő, *Bábi Gabriella* (Fidesz), *Ertsey Katalin* (LMP), *Vörösmarty Attila* (Fidesz) vállalta, hogy egy héten keresztül egy-egy bölcsődében teljes munkaidőben dolgoznak, és mindemellett a közalkalmazotti bértábla rájuk vonatkozatható fizetéséből élnek meg. A cserehét 2011. február 21–28. között zajlott Budapesten, Gödön és Kecskeméten.

A MAGYAR PEDAGÓGIAI TÁRSASÁG 2011. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

A Magyar Pedagógiai Társaság február 5-én tartotta vezetői kollégiumi megbeszélését. E fórum – a társaság szakosztályainak, tagozatainak vezetői – arra hívta, hogy az adott év legfontosabb feladatait egyeztessék, felkészüljenek a közös feladatok megoldására, a szervezeti egységek vezetői tájékoztassák vezetőtársaikat a legfontosabb eseményeiről.

Benedek András bevezetőjében ismertette a VII. Nevelésügyi Kongresszust követő, 2011. évi szakmai konferencia tervét. A kongresszus állásfoglalása szerint időről időre indokolt kisebb szakmai fórumok keretében megvitatni az ajánlások sorsát, a magyar oktatásügy lényeges tennivalóit. A közoktatási és a felsőoktatási törvény előkészítő munkái indokolják, hogy a pedagógusszakma a kongresszus tartalmi sokszínűségének megfelelően foglalkozzon a jövő kérdéseivel. Ha a 2008-as kongresszus szimbolikusan híd volt a két helyszín, a kultúra fellegvára (Művészetek Palotája) és a reálértelmiség patinás képzőhelye (Budapesti Műszaki Egyetem) között, úgy a következő konferencia funkciója legyen hídépítés, az oktatáspolitikai és a pedagógusszakma konstruktív dialógusának alkalma. A társaság kezdeményezésére a Szervező Bizottság május 27–28-t javasolja a program időpontjának. Az Elnökség arra kérte a társaság szervezeti egységeinek vezetőit, hogy a két évvel ezelőtti aktivitással vegyenek részt az előkészítő munkában és magán a konferencián. A konferenciával egy időben kerül sor a társaság soros küldöttgyűlésére is. *Fábry Béla* alelnök arról tájékoztatta a vezetőket, hogy ebben az évben – a közhasznúsági jelentés elfogadásán túl – nincs olyan szervezeti feladat, mely intenzívebb szervezőmunkát igényelne. Ez lehetővé teszi, hogy a szakosztályok, tagozatok küldöttgyűlési tevékenységében a konferenciához kapcsolódó szakmai munkára való felkészülés domináljon.

Az év jelentősebb eseményei

Trencsényi László ügyvezető elnök az év jelentősebb eseményeire hívta fel a figyelmet. Szólt arról, hogy az év fordulója során máris sikeres, több szervezeti egység koordinációját termőre fordító programon van túl a szervezet: végéhez közeledik a Szülők akadémiaja sorozat, e körbe tartozik az Együttműködő iskola – együttműködő társadalom program jegyében a Nemzetiségi Nevelési Szakosztály *Furmann Imre*-emlékülése *Korczakot* idézve a Gandhi gimnáziumban. Idetartozik a Mozgalompedagó-

giai Szakosztály sikeres kiadványbemutatója – *Rekviem egy közösségért: az Úttörő Együttessel*; A Neveléstudományi Szakosztály ismerkedése *Kósáné Ormai Vera* Mi iskolánk című kötetének harmadik, bővített kiadásával. A Kerekgedei Makó Pál Szakosztály kolontári kapcsolatai révén vesz részt a katasztrófa utáni emberi veszteségek gyógyításában. A 2011. évi kiemelt – pontosabban a szakosztályok, tagozatok tevékenységének keretét adó – programok sorában a hagyományosnak számító Művelődés Hete – Tanulás Ünnepe rendezvények éppen úgy szerepet játszanak, mint a Staféta Tábor, melyet idén a Békés megyei Kétegyháza szerveznek, vagy a hagyományörző megemlékezések (*Faragó László és Lénárd Ferenc* emléke kerül középpontba), az Ádám Jenő Zeneiskolában a jubilálásainkat köszöntő ünnepi koncert. Új elem a társaság munkájában, hogy szülői szervezet is megjelent a szakosztályok sorában. Sőt az Európai Szülői Szervezettel (EPA) együttműködve, figyelemmel a magyar EU-elnökségi munkára, a szervezet éves konferenciáját – középpontban az értékelés kérdéseivel – az MPT Szülői Szakosztályával együttműködve Budapesten tartja március végén. Májusban Kecskeméten az „Ifjúságsegítés rangjáért” konzorciumban szervezett Tábor-program műhely-konferenciájára kerül sor. Fiatal tagjaink, az Ifjúsági Kör aktivistái az „élettel való ismerkedés” terhei miatt idén nem vállalják a nemzetközi diák-konferencia megszervezését.

A programok fenntarthatósága érdekében minden eddiginél nagyobb szükség van a tagok támogatására, a tagdíjra és az 1 százalékos adófelajánlásra.

A Makarenko Munkabizottság által alapított Petrikás-diplomát *Laurenszky Ernő* vehette át, aki több évtizedes pályáján „mindig készen” szolgálta az ifjúság, a serdülőszervezetek ügyét.

Elhangzott, hogy az elnökség – a szervezeti egységek munkájára támaszkodva – átfogó véleményt alkotott az oktatási kormányzat koncepcióiról (ez más, az MPT-vel együttműködő civil szervezet álláspontjával együtt a társasági honlapon megjelent).

A szervezeti egységek tervszerű munkája

Két szervezeti egység bemutatkozásának előkészítéseként *Fábry Béla* a szervezeti egységek munkatervéről szólt. Megállapította, hogy a munka tervszerűsége az évek során egyre megalapozottabb, egyre több szervezeti egység ismeri fel, hogy a tervszerű munka a tágabb értelemben vett szakmai közösségnek is, a feladatokat vál-

láló kollégáknak is több eredményt, elismerést ad. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a társaság honlapján minden szervezeti egység munkatervét megtalálható, így az elnökségi értékelést joggal válthatja fel az önértékelés. A honlap látogatottságának érzékelhető növekedése azt is jelenti, hogy a szervezetek munkáját – terveiket és a megvalósult programok beszámolóit – a látogató szakmai közvélemény értékeli. A Vezetői Kollégium nyilvánossága előtt a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tagozat és a Diszlexiás Gyerekek Fejlesztéséért Szakosztály mutatkozott be.

Dráviczky Sándor, a szabolcsi tagozat elnöke sok példát bemutató tájékoztatójában azt emelte ki, hogy a helyi szakmai-közületi tényezőkkel együttműködve tudják munkájukat szervezni. Ebben a Nyíregyházi Főiskola éppen úgy beletartozik, mint a felekezeti oktatást biztosító egyházi szervezetek. Munkájuk részeként megjelenési lehetőséget biztosítanak gyakorló pedagógusoknak, fiatal és a szakma országos elismertségű megyei szakembereinek is. Munkájuk saját honlapjukon, kiadványaikban is nyomon követhető.

Együttműködés a határon túliakkal

Gombis B. Judit a diszlexiás gyerekek fejlesztése kapcsán elmondta, hogy az általuk is, civil szakmai eszközökkel is kezelt probléma a szakmai közéletben egyre inkább helyén való módon jelenik meg. Hogy ez így legyen, szakmai konferenciákat, műhelyfoglalkozásokat szerveztek, e tárgyban továbbképzési programot akkreditáltak, munkájuk eredményeit az Öveges középiskolával együttműködve a szélesebb szakmai nyilvánosság számára is hozzáférhetővé teszik. Külön jelentősége van a határon túli magyar területekkel folytatott együttműködésüknek. Erdélyben konferenciákon vesznek részt, továbbképzéseket tartanak. Az elmúlt évben a beregszászi magyar főiskolával vették fel a kapcsolatot, melynek fejlesztése a következő évek feladata. 2010-ben egy EU-pályázat részeként a diszlexia tárgyában nemzetközi műhelyfoglalkozásban közreműködtek. Ennek nyomán ebben az évben egy újabb EU-együttműködés részeseként dolgoznak. A szakosztály alapító elnökének, *Köpf Lászlónak* munkája és elkötelezettsége iránt a Vezetői Kollégium elismerését fejezte ki.

Benedek András elnök zárszavában elismerőleg szólt a társasági munka sokszínűségéről, és megköszönte a szervezeti egységek vezetőinek munkáját.

Fábry Béla

A GYERMEKI BIZALMATLANSÁG KÖVETKEZMÉNY

A követelményeknek a követelôhöz szabása elrettent a teljesítéstől

A gyerekek nagyon sok mindent tanulnak tőlünk, olyasmit is, amire mi nem is gondolunk. Olyasmit is, amire ők sem gondolnak, hogy azt tőlünk tanulják. Általában tele van az életük, ahogyan a felnőttek is, öntudatlan, nem szándékolt tanulással.

A bizalmat és a bizalmatlanságot is lehet tanulni természetesen, és lehet úgy, hogy nem is gondolunk rá, nem is tudjuk, hogy most valamit elsajátítunk. Ha a családban, az iskolában a bizalmatlanság légköre uralkodik, az rányomja a bélyegét a gyermek formálódására, ez talán nyilvánvaló. A bizalmatlanság légköre akkor alakulhat ki elsősorban, ha a szabályok eleve arra rendezkednek be, arról szólnak, hogy mi van akkor, ha a gyermek hibázik, rosszkodik, engedetlen, elmarad a feladataival, gyenge a teljesítménye. A még ma is inkább jellemző, a szülők és a pedagógusok körében is talán túl gyakran előforduló rideg, egyoldalúan követelő, büntetésekkel operáló nevelői hozzáállás éppen erre a logikára épül. És nagyon úgy tűnik, a közoktatási törvény körüli jelenlegi munkálatok során is túl nagy szerephez jutott ez a szemlélet.

Hadd meséljek el valamit! Néhány éve szülőket kérdeztünk egy kutatás keretében,

hogyan nevelik gyermeküket. Viszonylag sokan voltak, akik lesütött szemmel, őszinteségre törekedve „vallották be”, hogy hát, ők bizony nem nagyon nevelik őket, sajnos ez nem jellemző a családra, és ezért tulajdonképpen szégyellik is magukat.

Az interjúk más részeiben viszont ugyanezek a szülők úgy nyilatkoztak, hogy sok hétvégi, közös családi program van, egyesek elmondták, hogy nagyon fontos a közös vacsora, amely alatt nagyon sok mindent meg tudnak beszélni, szó volt közös tévénézésről, ami után a család megbeszéli, hogy mit láttak, és sok hasonló történetet hallhattunk. Számunkra, kutatók számára a helyzet furcsa volt. Hiszen mindezek a programok, a beszélgetések, az együttlétek, a közös tevékenységek jelentik éppen a nevelést. Miért mondják akkor ezek a szülők, hogy ők nem nevelnek? Az interjúk megint más részeiből ez is kiderült. Azért, mert a nevelést korlátozásnak, szabályok kemény betartatásának, e szabályok elsajátíttatásának tartották. És erre merev módon ők nem voltak hajlandók. Valamiféle kettős tudattal éltek, lelkiismeret-furdalással, miszerint ők azt, amit nevelésnek gondoltak, nem tudják megvalósítani. Még szerencse.

A gyermek „rosszasága”, szabályszegései és a bizalmatlansága is mindig következmény már. Egyáltalán nem arról van szó, hogy a gyermek – mert gyermek, szól az érvelés – eleve ilyen-olyan-olyan, és rendszabályozni kell, és komoly követelményeket kell elé állítani, amiket keményen számon kell kérni, és akkor az ilyen „nevelés” majd meghozza az eredményeit. Ennek legfőljebb az lehet a következménye, hogy nevelési módszereink alkalmazásának eredményeként kiválasztódnak a konform, látszólag vagy valóságosan behódoló gyerekek, vagy/és sokan ilyenekké válnak. Ezt akarjuk?

A gyerekek a gondoskodó, szeretetteljes, együttműködő és motiváló légkörben nem akarják megszegni a közösen kialakított szabályokat, mert nem érdekük, nekik sem jó. Teljesítményük pedig – mindenki látott még el nem rontott kisgyermeket – óriási tud lenni önmagától. A követelmények merev megszabása, e követelményeknek a követelôhöz, és nem a gyermek természetes törekvéseihez szabása pedig inkább elrettent a teljesítéstől. Hogy ez túl liberális? Mi az, hogy „túl”? Az a kérdés, hogy működik-e.

Nahalka István
oktatókutatónak

KÖTELEZŐVÉ TENNÉK AZ ÓVODÁT

A spanyol-belga-magyar EU-elnökségi trió egyik fontos célja a minőségi kisgyermek-kori nevelés ügye, így Magyarország is kiemelten foglalkozik a kérdéssel – mondta Hoffmann Rózsa államtitkár a Kisgyermek-kori nevelés minősége címmel rendezett konferencián. A február 21–22-én tartott budapesti rendezvényen az államtitkár kérdésre válaszolva kifejtette: az új közoktatási törvény koncepciójában külön foglalkoznak a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásával.

Magyarország az EU-elnöksége alatt több romakonferenciát is rendez, ami szintén érinti a hátrányos helyzetű gyermekeket. Andrulla Vasziliu oktatásért felelős EU-biztossal közösen tartott sajtótájékoztatóján az államtitkár hangsúlyozta: a kisgyermekkor döntő hatással van a későbbi fejlődésre, ekkor dől el, felnőttként hogyan járulhatnak majd hozzá közösségük jólétéhez a gyermekek. A jó minőségű nevelésben részesülő kisgyermek később az iskolában is jobban teljesíthetnek.

Az EU-biztos felhívta a figyelmet arra, hogy Európában a 15 éves gyermekek közül jelenleg minden ötödik olvasási nehézségekkel küzd, és minden hetedik idő előtt hagyja el az iskolát, így nem szerez megfelelő végzettséget, ami jelentősen rontja az életkilátásait. Az uniós növekedési és foglalkoztatási program, az EU 2020 egyik fő célja, hogy az iskolai lemorzsolódás átlagát a jelenlegi 14 százalékról 10 százalék alá csökkentsék – emlékeztetett. Mint kifejtette, ennek egyik eszköze, hogy a lehető legkorábbi életkortól hozzáférjenek a gyermekek az iskola előtti neveléshez.

Az oktatási államtitkárság konferenciára kiadott közleményéből kiderül, az új közoktatási törvényben is nagy hangsúllyal jelenik meg a kisgyermek-kori nevelés. Az Oktatásért Felelős Államtitkárság tervezete szerint hároméves kortól kötelezővé szeretnék tenni az óvodai nevelést.

Új rovat

Bízatsz bennem!

Új rovatot indít a Pedagógusok Lapja **Bízatsz bennem!** címmel. A miertre egyszerű a válasz, ebben az elidegenedett világban nagyon magányossá válhat egy gyerek. Vagy azért, mert szülei nagyon sokat dolgoznak, vagy azért, mert egyáltalán nincs munkájuk. Akárhogy is, a legkevésbé sem foglalkoznak gyermekük lelkével, gondjával, bajával. Az ilyen gyerekek már csak egy emberben, saját tanítójukban, tanárjukban bízhatnak. A pillanatot, amikor egy gyerek megnyílik, egy igazi pedagógus sose felejt el, hisz mindannyian tudjuk, a legnehezebb dolog és a legnehezebb feladat a világon egy gyerek bizalmát elnyerni. Új rovatunkban ezeket a könnyekre vagy mosolyra fakasztó pillanatok szeretnénk bemutatni.

Kérjük, a történeteket írjátok meg a millei@pedagogusok.hu e-mail címre vagy az 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. postacímre.

TÖBB TANÁR KELL, ÉS TÖBB PÉNZ

320 milliárdos többletet igényelne az új közoktatási koncepció

Az oktatási államtitkárság saját magának május 1-jét szabta meg az új közoktatási törvény véglegesítésének végső határidejeként – mondta el Hoffmann Rózsa oktatásért felelős államtitkár február 17-én. Az idei e-felvételiről tartott sajtótájékoztatón azért az is kiderült, a tavalyihoz képest jelentősen, 64 274-ről 88 200-ra nőtt azoknak száma, akik elektronikus úton jelentkeztek egyetemre, főiskolára. Az e-felvételi rendszere bírta a strapát, nem omlott össze.

Bár az államtitkár asszony a felvételihez kapcsolódóan várta a kérdéseket, az újságírókat inkább az új oktatási koncepciókkal összefüggő dolgok érdekelték. Hoffmann Rózsa így arról számolt be, heteken belül megkezdik a több mint 550 vélemény bedolgozását az új közoktatási törvény tervezetében, amelyet február 18-tól kezdődően tárgyalnak meg különböző szakmai szervezetekkel. Céljukként jelölte meg, hogy a készülő törvény jogi normaszövege „egy stabil szöveg legyen”. Közölte, a december elején közzétett koncepció alapvetéseiben nem változott, „csak részleteiben alakult”.

Többlettámogatási igény: 325,9 milliárd forint

Az oktatási államtitkárság saját magának május 1-jét szabta meg az új közoktatási törvény véglegesítésének végső határidejeként – fűzte hozzá. Az államtitkár asszony arról is beszélt, hogy felmenő rendszerben szeretnék bevezetni a mindennapos testnevelés-órákat, és növelni tervezik a szakértői testületek létszámát is; ezen célok eléréséhez azonban az eddiginél több tanárra lesz szükség. A Nemzetgazdasági Minisztériummal az új jogszabályok anyagi fedezetéről folyamatosan egyeztetnek, hogy azok „elviselhető terhet rakjanak az ország vállára” – tette hozzá.

S mekkora lesz az elviselhető terhelés? Az átdolgozott koncepció kiegészült egy modellszámítással, eszerint a pedagógusok kötelező óraszámának, a túlsúlyolt osztályok, csoportok létszámának csökkentése következtében 9115 pedagógus által teljesíthető óraszámtöbblet jelentkezik. A várható többlettámogatási igény éves szinten 325,9 milliárd forint lenne a központi költségvetés terhére.

Az új koncepció alig különbözik az eredetitől

Az új közoktatástörvény-koncepció legújabb változata egyébként alig tér el az eredeti vitaanyagtól. Az államtitkárság 65-70 százalékosnak írja le a támogatottságát a beérkezett javaslatokat alapul véve, annak ellenére, hogy azt korábban a Pedagógusok Szakszervezete és a Gimnáziumok Országos Szövetsége mellett többen is

bírálták. A pedagógus-életpályamodellnél a legkisebb, 59 százalékos támogatottsága a pedagógusok előmeneteli rendszerének volt, a koncepció szerint az illetményeket többségében támogatták. A felvételi vizsgánál, bár támogatták a helyi írásbelit, többségében a központi dolgozat bevezetését javasolták. A tartalmi szabályozásban a kerettanterven felüli „szabad 10 százalékos” 15-20, sőt 30 százalékra is emelnék. A tanulók túlterheltségére hivatkozva a javaslattevők sokallják a hat kötelező érettségi tárgyat. Mindezek ellenére ezeken nem változtattak, csak a kötelező közösségi munka 60 óráját csökkentették 50 órára, mint az érettségi feltételét.

A tervezet úgy fogalmaz, hogy a tanárképzéssel és a tanártovábbképzéssel kapcsolatban 87 százalékban érkeztek támogató javaslatok, míg legtöbben a pedagógussá válás 5+1+2 évét kritizálták, és in-

Az átdolgozott koncepció kiegészült egy modellszámítással, eszerint a pedagógusok kötelező óraszámának, a túlsúlyolt osztályok, csoportok létszámának csökkentése következtében 9115 pedagógus által teljesíthető óraszámtöbblet jelentkezik

kább szigorúbb alkalmassági vizsgát szeretnének. Az új óraszámokat 70 százalék támogatta, míg a minősítő eljárás és az ezzel foglalkozó bizottság kérdése 69 százalékos támogatottságot kapott. A legkisebb támogatottsága a pedagógusok előmeneteli rendszerének van: 59 százalék.

Amint azt a koncepció leszögezi: az életpályamodell forrásbeli többletigénye összességében 118 358,4 millió forint a pedagógusok 2009. évi keresetösszegéhez képest. Az új életpályamodellben a pótlékok nélkül számított illetmény átlagosan 43,5 százalékkal haladná meg a jelenlegi rendszer garantált illetményét.

Ismét béremeléssel bíztat az államtitkár

Ebben a kormányzati ciklusban mindenképpen megemelkedik az egyetemet végzett pályakezdő pedagógusok alapfizetése, várhatóan 200 ezer forintra. A start időpontja a gazdaság teljesítő-képességétől függ, nyilatkozta Hoffmann Rózsa oktatásért felelős államtitkár a Duna Televízióban.

A politikus elismerte: a korábban megjelent értesüléseknek megfelelően valóban háromszázmilliárd forint körüli többletet igényelhet a kidolgozás alatt álló új közoktatási koncepció és pedagógus-életpályamodell finanszírozása. A pénznek azonban nem azonnal, nem egy összegben, és főként nem jövőre kell rendelkezésre állnia. Az oktatásügybe beruházni viszont muszáj, ehhez megvan a politikai támogatás és egyetértés – hangoztatta.

Mielőtt mindenki nyereségnek könyvelné el az elhangzottakat, kiderült, a közoktatási törvény koncepciója kegyetlen követelményeket állítana a két tannyelvű iskolák elé. Az érintett iskolák a jövőben csak akkor kapnának kiemelt állami támogatást, ha tízből kilenc diák jeles emelt szintű érettségit tesz az adott nyelvből, illetve a tanulók 90 százaléka minimum két tantárgyból 4-esre matural az adott idegen nyelven.

Nőtt az e-felvételizők száma

És most térjünk vissza a felsőoktatáshoz, azon belül az e-felvételihez. Kiderült, a tavalyihoz képest jelentősen, 64 274-ről 88 200-ra nőtt azoknak a száma, akik elektronikus úton jelentkeztek egyetemre, főiskolára. Az e-felvételi rendszere bírta a strapát, az idén nem omlott össze. Hoffmann Rózsa közölte: az idei jelentkezők összlétszáma még nem ismert, mert a papíralapú jelentkezések feldolgozása még most zajlik.

Az idén a jelentkezők az utolsó pillanatig éltek a lehetőséggel, a legutolsó hitelesítő adatlapját 23 óra 59 perc 59 másodperckor töltötte le egy felhasználó, és 9 perc alatt véglegesítette jelentkezését. A felvételizők a jelentkezési sorrendben még egy alkalommal módosíthatnak a beküldött adataikon, de ekkor már új szakot nem jelölhetnek meg. 2011-ben az elektronikus úton jelentkezők közül a legidősebb és a legfiatalabb között 54 év a különbség. Volt olyan, aki 40 helyre jelentkezett, ez megegyezik a tavalyi adattal.

Az államtitkár asszony hangsúlyozta, a készülő felsőoktatási törvény új szabályai semmilyen módon nem befolyásolják a most jelentkezők felvételijét, az eljárás során minden a korábbi évek gyakorlatának megfelelően zajlik. *PL-összeállítás*

Sötétben lövöldöz a kormány a tizenévesek börtönbe küldésével

A kormány fiatalkorúakra vonatkozó büntetési tervezete szembemegy a nemzetközi gyakorlattal és az ENSZ-ajánlással. Bebizonyosodott, hogy a tizenévesek börtönbe zárása a közbiztonság szempontjából rosszabb, mint a sötétben lövöldözés – mondta Gönczöl Katalin kriminológus február 28-án a Klubrádió Reggeli gyors című adásában.

Orbán Viktor Facebook-oldalán azt írja, hogy új büntető törvénykönyvet terveznek, és napirenden van a büntethetőségi korhatár leszállítása. Ennek értelmében akár a 14 év alatti gyermekeket is börtönbe csukhatnák.

Szembemegy a kormány intézkedéstervezete a nemzetközi gyakorlattal és az ENSZ-ajánlással. Bebizonyosodott ugyanis, hogy a szigorítás önmagában a közbiztonság szempontjából rosszabb, mint a sötétben lövöldözés. Ennek elrettentő hatását ugyanis még senkinek sem sikerült bizonyítani – mondta Gönczöl Katalin kriminológus. Nem a szigorítás, hanem a felderítéssel kapcsolatos kockázat növelése, azaz a lebukás veszélye, a tettes belátható időn belüli felelősségre vonása és olyan büntetés kiszabása javítja a közbiztonságot, amely a sértett sérelméhez igazodik. A kriminológus úgy látja, „a korhatárok leszállítása a fiatal bűnözők esetében azt jelenti, hogy beteretünk a büntető igazságszolgáltatás rendkívül kemény rendszerébe éretlen személyiségeket, akiknek ezzel hihetetlen károkat okozunk. Kriminálizáljuk a személyiségüket azelőtt, hogy az erkölcsi, morális tudatuk megszilárdult volna. Ezek a gyerekek megbélyegző mechanizmusoknak vannak kitéve, és nagyon sokan ezzel a kriminális megbélyegzéssel azonosulnak. Ennek tetejébe kitesszük a tizenéveseket a kemény bűnözők közelségének”. Hozzátette, kétséges a végrehajthatósága, mivel éppen lebontották a Fiatalkorúak Bíróságát, most zajlik a Fiatalkorúak Ügyészségének lebontása. Kérdés, hol találkozunk ez a két tendencia a büntetőpolitika kialakításában – mondta. Kijelentette: kriminális pályafutáson indítunk el olyan gyerekeket, akiket a gyermekvédelmi rendszer megerősítésével, a szülőkkel, a környezettel, az iskolákkal együtt kellene elterelni a kriminális útról. Ebben a periódusban a gyerek védelemre, támogatásra szorulna, nem büntetésre. Több ország elindult a csak büntetés irányába, csak hogy 20-25 éve tartó hatásvizsgálatok azt mutatják, hogy nem ez a járható út – tette hozzá.

Tíz hónap börtönt kaptak, mert nem járatták iskolába a gyerekeiket

Jogerősen tíz hónap börtönre és egy év közügyektől eltiltásra ítélt egy házaspárt kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt a BAZ Megyei Bíróság; a sajakazai szülők már negyedik alkalommal álltak a hatóság előtt, mert gyermekeiket nem járatták iskolába.

A 36 éves férfi és 34 éves felesége jelenleg hat kiskorú gyermeket nevel. Martosy György főügyészségi osztályvezető ügyész, sajtószóvivő azt mondta: a szülők három gyermeke a 2008–2009-es tanévben 591 óra (118 nap), 483 óra (96 nap) és 379 óra (75 nap) igazolatlan hiányzást gyűjtött össze. A szülőket 2006-ban hat hónap felfüggesztett börtönre ítélték ugyanilyen cselekmény miatt, 2007-ben szintén kiskorú veszélyeztetése miatt 35 nap közérdekű munka büntetést kaptak, 2009-ben pedig tíz hónap végrehajtandó börtönre ítélték őket. Ezen ügyben azonban köztársasági elnöki kegyelemben részesültek, így nem kellett a börtönbe bevonulniuk.

KÖZoktatás-menedzser

Online szolgáltatás

www.oktatas.complex.hu

Egyszerűen kezelhető szakmai portál

Szakmai, módszertani és gyakorlati anyagok:

- Teljes jogszabálygyűjtemény
- Ügymenet
- Iratminták
- Határozatok, szabályzatok
- Az oktatást és a kapcsolódó jogterületeket érintő jogesetek, BH-k, Alkotmánybírósági döntések
- Naptár a határidős feladatokkal
- Fogalomtár
- Kérdések és válaszok
- Kalkulátorok
- Ingyenes hírlevél
- Pályázatfigyelő
- Jó gyakorlat

Az éves előfizetés díja közoktatási intézmények számára:

15 000 Ft + 25% áfa (18 750 Ft)

Bővebb információ: (40) 464-565, info@complex.hu, www.complex.hu/oktatas

 Complex
Wolters Kluwer csoport

ÖSSZEMÉRIK A SZAKTUDÁSUKAT A TANULÓK

Akiknek a magasan kvalifikált szakmunka jelentheti egzisztenciájuk alapját

A szakmák Európa-bajnokságát (EuroSkills) és világbajnokságát (WorldSkills) az Európai Unió támogatásával szervezik meg. A rendezvények alkalmat adnak arra, hogy olyan karrierutakat mutassanak be a fiataloknak, amelyekben a magasan kvalifikált szakmunka jelentheti egzisztenciájuk alapját. A tavaly megrendezett EuroSkills versenyről a magyar tanulók egy arany-, öt ezüst- és nyolc bronzéremmel tértek haza.

Az EuroSkills versenyt második alkalommal Lisszabonban rendezték meg az EU támogatásával 2010. december 8–13. között. A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács (NSZFT) tagjaként volt szerencsém részt venni rajta. Magyarországot 15 fiatal versenyző képviselte mechatronika-, Office ICT-, ács-, burkoló-, kőműves-, tetőfedő-, művezető-, szakács-, virágkötő- és villanszerelő-szakmában. Tanulóink nagyon szép eredményt értek el: egy arany-, öt ezüst- és nyolc bronzéremmel tértek haza. A tanulókat elkísérte az a 17 szakértő is, akik szerepet vállaltak a felkészítésükben. Tudnivaló, hogy a versenyeken csak akkor indulhat valaki, ha olyan szponzoráló szervezet áll mögötte, amely vállalja az országos válogatóversenyek megszervezését, valamint a felkészítés nem kevés anyagi és szakmai háttérének biztosítását. A magyar csapat versenyzőit olyan szervezetek támogatták, amelyek valamennyien a szakmájuk elismert piaci szereplői, például Festo, ÉVOSZ, MNGSZ, MVVSZE. Ez a rendezvény és a WorldSkills alkalmat ad arra, hogy olyan karrierutakat mutasson be a fiataloknak, amelyekben a magasan kvalifikált szakmunka jelentheti egzisztenciájuk alapját.

Miért van szükség ilyen rendezvényekre?

Köztudott, hogy országunk, de Európa számára is gondot okoz, hogy a munkaerőpiaci kínálat és kereslet nem esik egybe. Sok olyan szakma van, amely szakemberhiánnyal küzd évek óta, ugyanakkor sok szakember évek óta nem talál munkát. Sokszor megállapítjuk, hogy a szakmák

presztízse nagyon alacsony. A szakmai Európa- és világbajnokságokon való részvétel több előnnyel járhat a magyar gazdaság és a szakképzés számára: a hazai és nemzetközi versenyeket meglátogató szaktanárok és szakoktatók összevethetik munkájuk eredményét a hazai és nemzetközi színvonallal. A nemzetközi versenyeken látott új eszközöket és technológiákat beépíthetik a képzésbe. A versenyek előkészítésére delegált szakértők munkájuk során jelentős munkatapasztalatra tehetnek szert, megismerkednek a legkorszerűbb technikákkal, technológiákkal és szakképzési módszertannal, melyeket később a szakképzési rendszerbe átültethetnek, mivel ezek a szakértők mint multiplikátorok jelennek meg a magyar szakképzési rendszerben. A szakképzéshez fontos érdeklődő cégek mint szponzorok jelennek meg, ezzel is erősítve a szakképzés és a gazdaság közvetlen kapcsolatát.

A szponzoráló cégek száma az elmúlt két évben növekedést mutat. A versenyeket megtekintő fiatalokat segíthetik a pályaválasztásukban, hiszen a fiatalok nemcsak a felsőoktatás kínálatát látják, hanem a gazdaság számára legalább olyan fontos és az elmúlt években kevésbé látható szakképzési kínálatot is. A részt vevő fiatalok között közvetlen kapcsolat alakulhat ki, különös figyelemmel arra, hogy a felkészülést gyakran közösen szervezik. Hosszabb távon javul a gazdaság szakképzett munkaerővel való ellátottsága. Összességében megállapítható, hogy hazánk szakképzése és munkaerőpiaca számára a legnagyobb eredmény, hozzáadott érték az lehet, hogy

nő a fiatal pályaválasztók és munkavállalók között a szakképzettség presztízse.

A verseny nyelve az angol

A versenyzőkön kívül a szakértők és a megfigyelők is tanulhatnak, megismerhetik a legújabb technikai és módszertani fejlesztéseket. Érdemes ezért szót ejteni a delegáció összetételéről is, mivel az említetteken kívül a honi szakképzéssel foglalkozó szakemberek közül nyolcvan fő – pályázaton elnyert lehetőségként – vett részt ezen a rendezvényen. Természetesen minden résztvevőnél szükséges feltétel az angol nyelv valamilyen szintű ismerete, hiszen ez a verseny nyelve.

Bízom benne, hogy a résztvevők közvetlenül szerzett tapasztalataik – beszámolóik alapján pedig a kollégáik is – egyre inkább belájták, hogy a fenti célok megvalósulásához elengedhetetlenül szükséges a kellő szintű nyelvismeret, a szilárd szakmai alapok lerakása, a sokoldalú gyakorlati képzés.

Irány London!

Ebben az évben London lesz a házigazdája a világversenynek. A szakképzés elkötelezettjeként szeretném elérni, hogy növekvő érdeklődés kísérje már a felkészülést is szakképző intézményeink részéről. Éljenek ezekkel a lehetőségekkel a szakmai versenyek lebonyolításakor és a szponzorok meggyőzésekor, minél nagyobb esélyt biztosítva ezzel is tanulóik, tanáraik, iskoláik, mindannyiunk számára!

Dr. Kis Attiláné,
az NSZFT tagja

Új szakképzési tananyagot állít össze a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) részvételével új szakképzési tananyag készül, amelyben nagyobb hangsúlyt kap a műhelyben zajló gyakorlati oktatás – írta a Világgazdaság.

A lap szerint április 30-ig készíti el az MKIK a 38 kiemelt és különösen gyakorlatigényes szakma új tananyagát, és szabja meg vizsgakövetelményeit. Szilágyi János, a kamara képzési igazgatója a Világgazdaságnak azt mondta: ezekben a szakmákban akár már szeptembertől az új képzési rendszer szerint kezdhetik meg tanulmányaikat a diákok. Az MKIK jelenleg összesen 125 szakma oktatási követelményeit vizsgálja felül, ezek közül a legfontosabb 38 új képzési rendszere készül el április végéig.

Kreatív katedra

Lapunkban szeretnénk bemutatni azokat a pedagógusokat, akik kiváló munkájukkal sokat tesznek a magyar oktatásért, a gyerekekért, a jövőért. Ezért kérek titeket, aki ismer ilyen oktatókat, írja meg a nevét, elérhetőségét, hogy őt is bemutathassuk a lapban. Az ajánlatokat a millei@pedagogusok.hu címre, vagy a 06-70-602-8885-ös telefonszámra várom.

Millei Ilona

ÚJ JÖVŐKÉP, ÚJ ISMERETEK, ÚJ HIVATÁS?

Pedagógusi pályaváltás egy munkaerő-piaci tanácsadó szemszögéből

Mindennapi munkám során jó néhány olyan ügyféllel találkozom, akinek alapképzettsége, diplomája pedagógiai terület-ről származik. Ők már korábban elvég-zték annak összevetését, hogy a pedagógusi munkához szükséges készségek, kompe-tenciák aktuálisan milyen más munkakörökben hasznosíthatók, és ennek az össze-vetésnek az eredményeképpen ki tudták jelölni azokat az irányokat, munkaköröket, amelyeket sikeresen pályáztak meg. A lehetőségek természetesen szaktól, egyén-től és nagymértékben személyiségtől füg-gőek: az egyéni és a munkaerő-piaci le-hetőségek bemérése, egyeztetése mindig egyedi, egyénre szabott munka.

Általánosságban abból lehet kiindulni, hogy milyen személyiségjegyeket visel egy jó pedagógus: támogató, állhatatos, az érzel-meit kontrollálja, együttműködő, könnyen alkalmazkodó, jó verbális készségekkel bír, jól kezeli a konfliktusokat, terhelhető, nyitott mások igényeire, szükségleteire, jó szervezőkészséggel rendelkezik, és hosszan folytathatnánk a sort. Szerencsére számos olyan munkakör van, amelyben a sikeres működéshez ezek a készségek elenged-hetetlenek. Tapasztalataim szerint ilyen munkakör például az ügyfélszolgálat, a tréningsszervezés, a rendezvényszervezés, a különböző asszisztensi munkakörök (sze-mélyi, irodai).

Elengedhetetlen tanulás

A munkakör és az egyén összevetése termé-szetesen a legkisebb közös többszörös szin-tjén mutat egyezést, ezért a jelentkezőknek esélyeik javítása érdekében fel kell mérniük a képzési, tanulási szükségleteket is. Ezek lehetnek például a munkakör ellátásához szükséges számítástechnikai ismeretek – manapság egyre több munkáltató igényli az Excel táblázatkezelő kiemelkedő ismeretét és használatát –, de szükséges lehet a kiszemelt munkakör ellátásához tanfolyam elvégzése is. Nem nyelvszakosoknál a nyelvi készségek tá-gítása a leggyakoribb fejlesztési irány, a to-vábbi kompetenciák felmérése pedig hozhat olyan eredményt, hogy fejlesztésre szorul pél-dául az öneloadás, önmenedzselés készsége.

Sikeres váltásokat tapasztaltam a fino-mabb technikákat igénylő termékek, szol-gáltatások értékesítésére átváltó pályaváltók esetében, hiszen az eredményes munkához szükséges kompetenciák számos ponton találkoznak a két munkakörben. Itt a szakmai ismeretek elsajátítására van szükség, és ehhez egyfajta üzleti nyitottság is kell.

A siker titka az elfogadás

Az eredményes váltásokban az volt a közös, hogy lelkiileg sikerült feldolgozni az előállt helyzetet, és az átmeneti bizonytalanság után megtörtént az alkalmazkodás az új helyzet-hez, amely lehetővé tette egy új jövőkép

megrajzolását és a megvalósítás lépéseinek megtervezését és végigvitelét. Kétségtelen az is, hogy nagyfokú alkalmazkodást igényel az új munkakörbe történő átlépés: a munka-rendtől kezdve a feladatokon, munkatársakon át a konkrét teljesítménymérésig számos újdonsággal kell azonosulni, és ez nagyfokú rugalmasságot igényel. Némiképp enyhíti a nehézségeket az átlag pedagógusi fizetésnél várhatóan magasabb jövedelem.

Nyilvánvaló, hogy ez a folyamat egye-dül, hozzáértő támogatás nélkül hosszú és fájdalmas munka. Ezen az úton azok is ne-hezen járnak, akik nem olyan nagyot vál-tanak, mint a pedagógusok. Számukra talán még inkább fontos, hogy ne egyedül, ké-születlenül vágjanak bele a váltásba: sok kellemetlen tapasztalatot, hiábavaló próbál-kozást, fölösleges stresszt spórolhatnak meg, ha igénylik és elfogadják tanácsadó segítségét.

A Kozák HR vállalatok és egyének számára is nyújt álláskeresési, újraelhelye-zkedési szolgáltatást. Vállalati/szervezeti ügy-feleink számára a megmérettetésre történő felkészítés mellett konkrét álláslehetőségek felkutatása is a feladatunk. Lakossági ügy-feleink esetében a személyre szabott felké-szítésen van a hangsúly, ezt követően biztosítjuk a jelentkezést adatbázisunkba, és ingyenes kiejárlást végzünk.

Dömök Gabriella

PÁLYAVÁLASZTÁS SZEMÉLYISÉGJEGYEK ALAPJÁN

Felvételi ismeretterjesztő tematika a középiskolában

A bonyolult oktatási rendszer és a folyamatosan változó gazda-sági folyamatok hatására egyre kevésbé reális elvárás, hogy egy 18-20 éves fiatal felelősen és sikeresen mérlegelve tervezzen élet-pályát. A Modern Üzleti Tudományok Főiskolája (MÜTF) online elérhető, illetve letölthető osztályfőnökióra-tematikával és hosszú távú kompetenciafejlesztéssel segít eligazodni a jövőtervezésben diákoknak és pedagógusoknak egyaránt.

A Modern Üzleti Tudományok Főiskolája egyedülálló felvételi ismeretterjesztő foglalkozást dolgozott ki középiskolai pedagógusok számára, amely módszertanilag osztályfőnöki óra keretében illesz-tethető, és a végzősök eligazodását segíti a bonyolult felvételi eljárások-ban. Az előadás anyaga ingyenesen elérhető a MÜTF honlapjáról, és CD formában is kérhető. „A képzési kínálatról és jelentkezési mód-szerekről szóló anyag már 45 iskolában segítette a pedagógusok munkáját. A visszajelzések igazolják, hogy ezen a területen informá-cióhiány van” – mondta a főiskola képviselője.

Az élethosszig tartó tanulás, a munkahelyek gyakori megszü-nése vagy átalakulása a pályaválasztási életszakasz kitolódásához, átértelmezéséhez vezet, ezért a tatabányai főiskola Támop 4.1.1 projektforrásból, az Unió támogatásával egyedülálló pályaaorientá-ció tesztet – a hallgatói szolgáltatásfejlesztés keretében – dolgozott ki. Gulyás Gábor személyiségfejlesztési szakember, coach el-mon-dta, hogy sokelemű megkérdezést végeztek bizonyos szakmá-ban dolgozók, fejezők és szakemberek közreműködésével, amelyből az adott munkakörök profilja kompetencia- és attitűdjel-

legzetességek alapján állt össze. Az ököfőiskola honlapján megta-lálható teszt az egyén attitűdjellemzőit veti össze a szakmához szükséges elemzéssel. A tesztet a közeljövőben számos középiskola honlapjára is kihelyezik. „Ha a fiatal megálmodott egy személyi-ségjegyei alapján hozzá kevésbé illeszkedő szakmát, akkor a főis-kolán személyes tanácsadással, életpálya-tervezéssel és coachinggal segítjük. Összeállítunk egy stratégiai tervet, miként valósítsa meg elképzeléseit. A változtatási folyamat elindításához 2-3 beszélge-téssel tudunk hozzájárulni. Sajnos erre önrönlköl teremtünk lehe-tőséget. Az igény óriási, csak a múlt félévben a személyiségalapú élettervezés tantárgyat száz főnél is többen vették fel” – mondja a szakember, aki a MÜTF-en tartott kurzusában abban segíti a hallgatókat, hogy ismerjék fel és alakítsák saját kompetenciáikat és karrierjüket.

Vitéz Éva az MÜTF képviselőjében elmondta, hogy az inté-z-mény hárompillérű kompetenciakutatással kívánja segíteni a fiata-lokat a középiskolától egészen a munkaerő-piaci első évekig. Az újszerű eljárás nem csak a jelenre összpontosít, a fiatalok tágan értelmezett pályaválasztási időszakát, akár éveit öleli fel. „A kö-zépiskola során felmérjük, milyen kompetenciákkal és elvárásokkal lépnek be a felsőoktatásba a jelentkezők, majd a második pillérben a főiskola elvégzése idején mérjük a fejlődést és az orientáció-s változásokat. Ebből derül ki, mit adott a felsőoktatás a hallgató orientációjához. A harmadik pillér a munkaerőpiacon méri a friss-diplomások képességeit, hogy a döntések fényében hogyan állják meg a helyüket választott szakmájukban.”

A TUDÁS NEMZETKÖZI ÁRAMLÁSA

EERA-workshopot tartottak Budapesten

A hazai oktatás- és neveléskutatás nemzetközi kapcsolatrendszerének bővítését elősegítő találkozóra került sor Budapesten. A szakmai összefüggésben részt vett a nemzetközi oktatás- és neveléskutatásban egyre jelentősebb EERA (European Educational Research Association) két vezetője és a hazai Nevelés- és Oktatáskutatók Szövetsége (HERA) munkatársai.

Szakmai kapcsolatokat megerősítő workshopot tartottak 2011. február 7-én az EERA vezetősége és a HERA kezdeményezésére. A rendezvényen az EERA részéről *prof. Leif Moos*, a szervezet elnöke és *dr. Marit Honerod Hoveid*, a networköket képviselő vezetőségi tag volt jelen, a hazai szervezet részéről megjelent a szervezet elnöke, *prof. Kozma Tamás*, az ELTE PPK hivatalos képviselője és a HERA három munkatársa.

Doktori hallgatónak fontos a részvétel

A külföldi vendégek az EERA céljairól és felépítéséről két prezentációt mutattak be. Leif Moos ismertette a szervezet történetét, a megalakulás körülményeit, valamint röviden vázolta, hogyan épül fel a szervezet vezetősége, melyek a döntéshozási folyamat állomásai. Kiemelte, hogy a nemzeti szervezeteknek a belépéshez biztosítaniuk kell a széles körű szakmai háttérrel, csak ilyen támogatottsággal kapcsolódhat be egy nemzeti szervezet az EERA sokirányú szakmai kutá-

tásaiba. Felhívta a figyelmet az EERA szakmai munkájával való ismerkedés lehetőségére, kiemelte a szervezet lapjának, az European Education Research Journalnak a jelentőségét.

Kérdésre válaszolva kifejtette, hogy a nemzeti szervezetekben való tagság és aktivitás független attól, hogy valaki melyik állam polgára, sőt a határok jelképessé válásával nem is lenne célszerű ennek kapcsán akadályozni a tudás nemzetközi áramlását.

Marit Honerod Hoveid előadásában hangsúlyozta, hogy az EERA által kezdeményezett kutatások networkökre épülnek, tehát az országos szervezetek a belépést követően a kutatói hálózatokba kapcsolódással tudnak részt venni a szakmai munkában. Az országos tagszervezetek aktivitását az határozza meg, hogy milyen mértékben képesek részt venni ezekben a networkökben. A számuk jelenleg 28, többségük éveken keresztül kutatási és publikációs lehetőséget jelent a bennük részt vevőknek. Kiemelte, hogy a networkök meghirdetésében és a munkaszervezésben különös gondot kell eljárni: úgy célszerű szakmai alapokra helyezni az együttműködést, hogy egy-egy kutatás iránt akár évekre is fenntartható legyen a kutatók érdeklődése.

Mindkét előadó kiemelte, hogy a fiatal kutatók (pl. doktori hallgatók) számára a szervezetben való részvétel komoly jelentő-

séggel bír, hiszen az EERA jó terepe a nemzetközi kutatói közösségbe való belépésnek. A szervezetben való aktivitás és a széles körű együttműködés alapján a szakmai háttér meglétén túl az angol nyelv ismeretét nevezték meg az előadók.

Nő a magyarok érdeklődése az EERA iránt

A rendezvény létrejöttében jelentős szerepe volt az EERA vezetősége és a hazai szervezet képviselői közötti, csaknem egy éve tartó, folyamatos kapcsolattartásnak. A sikeres együttműködés jeleként nő a magyarországi érdeklődés a nemzetközi kutatói közösségekhez kapcsolódás újabb lehetősége iránt, a hazai nevelés- és oktatáskutatók az előzetes jelzések alapján jelentős számban képviselik Magyarországot az EERA 2011. évi berlini konferenciáján.

A HERA civil szervezet vezetősége és a szervezők célja a továbbiakban is a hazai neveléstudomány szereplőit és a nemzetközi kutatási közösségek közötti kapcsolatteremtés, valamint a neveléstudomány kérdései iránt fogékony, de nem feltétlenül az akadémiai szférához kötődő érdeklődők publikációs és kutatási aktivitásának szervezése. Az európai szervezet tevékenységével a <http://www.eera-ecer.eu/> honlapon, a HERA-val a <https://sites.google.com/site/heraegyesulet/> honlapon lehet megismerkedni.

MEGÉRI TANULNI

Így alakulnak a bérek iskolai végzettség szerint

A Workania által működtetett Fizetesek.hu internetes bérfelmérésbe bevont közel 80 ezer önkéntes adatai alapján kiszámított átlagok szerint az alapfokú végzettséggel rendelkezők bruttó átlagos jövedelme 130 ezer forint, főiskolai diplomával ennek több mint dupláját, átlagosan 277 ezer forintot lehet keresni havonta, egyetemi végzettséggel átlagosan közel háromszorosát, bruttó 344 ezer forintot.

A posztgraduális végzettséggel rendelkezők átlagos havi jövedelme bruttó 453 ezer forint. A szakmunkásképzők volt diákjai átlagosan bruttó 142 ezer forintot, az érettségizettek 166 ezer forintot keresnek. Az OKJ-végzettséggel rendelkezők átlagjövedelme bruttó 165 ezer forint.

A kezdő bérek végzettség szerinti alakulása

A pályakezdők – akik egy évnél kevesebb tapasztalattal rendelkeznek az adott végzettséghez köthető munka területén – jövedelmi adatait összehasonlítva azt látjuk, hogy az alapfokú végzettségűek átlagosan havi 111 ezer forint kezdő fizetésre számíthatnak, míg érettségivel havi 141 ezer forint, OKJ-végzettséggel havi 143 ezer forint a kezdő bér. A főiskolai diplomával rendelkezők első fizetéseként átlagosan bruttó 210 ezer forintot kapnak, egyetemet végzett pályakezdő társaik átlagban 247 ezer forintot, míg a posztgraduális végzettség a végzést követő első évben is már bruttó 429 ezer forint jövedelem elérését teszi lehetővé átlagosan.

Jobban nyílik az olló a főiskolai és egyetemi végzettségűek között a pályán eltöltött évek számával: hat-tíz év szakmai tapasztalattal a főiskolai diplomával rendelkezők átlagjövedelme bruttó 343 ezer forint, az egyetemi diplomával rendelkező munkavállalóké bruttó 464 ezer forint. A posztgraduális diplomások átlagjövedelme 6-10 év munkatapasztalattal 493 ezer forint.

Átlagjövedelmek iparágak szerint

A legmagasabb fizetést a diplomások a telekommunikáció területén várhatják, itt 523 ezer forint az átlagbér. Az egészségügyben 261 ezer forint az átlagjövedelem, az alsó-, közép- és felsőoktatási intézményekben dolgozók átlagbére 195 ezer forint. A művelődési központokban dolgozók átlagos fizetése 182 ezer forint. Ebben a három szektorban a legalacsonyabb a diplomások bére. A leasing területén dolgozó diplomások átlagjövedelme havi 484 ezer forint. A szállítmányozás, logisztika területén 476 ezer forint, az ingatlanszektorban havi 471 ezer forint, a bankszektorban, pénzügyi területen dolgozóké 469 ezer forint, az információs technológiákkal foglalkozóké 453 ezer forint, a gyógyszeriparban 434 ezer forint, a vegyiparban 423 ezer forint, a földgázszolgáltatás területén 418 ezer forint. A gépiparban a havi átlagfizetés 401 ezer forint, az autópiparban bruttó 389 ezer forint. Az állami szervek alkalmazottai átlag 325 ezer forintot keresnek, az építőiparban 316 ezer forintot. A könyvelés, könyvvizsgálás területén átlagosan 314 ezer forintot keresnek a munkavállalók.

MAGYAR BANK A MAGYAR PEDAGÓGUSOKÉRT

Örömmel értesítjük, hogy az **FHB Kereskedelmi Bank Zrt.**-nél mostantól **a közszférában dolgozók részére kedvezményes banki szolgáltatások** vehetők igénybe!

FHB Közsféra számlacsomag:¹

- ▶ **0 Ft** számlanyitási és havi számlavezetési díj
- ▶ **0 Ft** az FHB Közsféra Maestro bankkártya éves díja
- ▶ **0 Ft** havonta 2 db bankkártyás készpénzfelvétel bármely belföldi ATM-nél
- ▶ **0 Ft** az FHB TeleBank és FHB NetB@nk ügyintézés havi díja
- ▶ **0 Ft** a folyószámla-hitelkeret beállítása és rendelkezésre tartási jutaléka (THM: 20,05%)²

FHB Aktív számlacsomag:

- ▶ **0 Ft** számlavezetési díj havi 120 000 forintos jóváírás esetén
- ▶ **0 Ft** FHB Maestro bankkártya díja az első évben
- ▶ **0 Ft** bármely belföldi ATM-ből valamennyi készpénzfelvétel 2010.04.30-ig³
- ▶ **0 Ft** belföldi eseti és rendszeres forint átutalások FHB NetB@nkon keresztül
- ▶ **0 Ft** csoportos beszedési megbízások (a közüzemi számlák befizetése)
- ▶ **0 Ft** az FHBTeleBank és az FHB NetB@nk szolgáltatás havi díja

FHB Lakás és Szabadfelhasználású jelzáloghitelek:

FHB Közsféra Jelzáloghitelek Forint alapon, első évben fix, azt követően referencia kamatlábhoz igazodó kamatozással, **ingatlancélra, hitelkiváltásra és szabadfelhasználásra**. Amennyiben az FHB Rugalmas hitelünket választja, **az első három évben** – a Bank által meghatározott minimum és maximum összeg között – **Ön dönti el, mekkora törlesztőrészt akar fizetni!**

FHB Közsféra Jelzáloghitelek keretében nyújtott kedvezmények:

- ▶ Az első ingatlan **értékbecslési díja a folyósítást követően visszatérítésre kerül**, a további ingatlanok értékbecslése a mindenkor Hirdetmény szerinti díj 50%-a.
- ▶ A tulajdoni lap lekérdezése **ingyenes az első két alkalommal**.
- ▶ A folyósítási jutalék a **mindenkori díj 50 %-a**. (THM:10,08)⁴

A bankváltás nálunk nem csak előnyös, hanem kényelmes is!

Az FHB elvégzi a kapcsolatfelvételt az Ön régi bankjával, a csoportos beszedési megbízások és a rendszeres, fix összegű átutalási megbízások áthelyezését, sőt, akár a számlamegszüntetést is!⁵

Bővebb információ: telefon: **06 40 344 344**, internet: **www.fhb.hu**

Személyes kapcsolattartó: Benedek Zita, telefon: 06 30 748 3917

Üdvözléssel:

FHB Kereskedelmi Bank Zrt.

Kereskedelmi Bank Zrt.

FHB TeleBank ▶ 06 40 344 344 ▶ www.fhb.hu

A CSALÁD BANKJA

¹Közsféra dolgozó: A közkormányzattal jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény, a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLII. törvény, a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény, az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény, a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény, az ügyészségi szolgálati viszonyról és az ügyészségi adatkezelésről szóló 1994. évi LXXX. törvény, A kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény hatálya alá tartozó munkavállalók, valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény mellékletében felsorolt tartós állami tulajdonú társasági részesedéssel működő társaságok, valamint azok 100%-os tulajdonában lévő társaságok munkavállalói.

²THM: 20,5 %, a THM meghatározása 375 000 Ft összegű, teljes kihasználtságú 1 éves futamidejű folyószámlahitel-keretre történt.

³Minimum havi 120 000 Ft összes külső jóváírás hiányában a számlavezetési díj havi 3000 Ft. Az akciós időszak 2010. november 8-tól 2011. október 31-ig tart. 2011. november 1-jétől a számlavezetési díj mértéke: min. 120 000 Ft összes külső jóváírás hiányában postai bankszámlakivonat küldés esetén: 3200 Ft/hó; elektronikus bankszámlakivonat igénylés esetén a kedvezményes számlavezetési díj mértéke 3000 Ft/hó. min. 120 000 Ft összes külső jóváírás teljesítése esetén postai bankszámlakivonat küldés esetén: 200 Ft/hó; elektronikus bankszámlakivonat igénylés esetén 0 Ft/hó 2011.04.30. után a készpénzfelvétel díja saját ATM-nél 0 Ft/darab, idegen ATM-nél 390 Ft/darab.

⁴A THM meghatározása Jövedelem I. kategória mellett nyújtott lakásvásárlási célú kölcsön és a 2010. december 30-án érvényes BUBOR feltételezésével, az aktuális feltételek és a hatályos jogszabályok figyelembevételével történt, a feltételek változása esetén mértéke módosulhat. A THM mutató értéke nem tükrözi a változó kamatozású hitelek kamatkockázatát. A jelzáloghitelek igényléséhez a fedezetül bevont ingatlanra vonatkozó vagyonbiztosítás megkötése vagy megféléje szükséges.

⁵A magyarországi székhelyű-bankváltás kódexhez csatlakozott – bankok esetében elérhető szolgáltatás. Ennek keretében áthelyezhető szolgáltatáskörök: csoportos beszedések, állandó átutalások. További információ: www.bankszovetseg.hu.

ÉGETŐ SZAKEMBERHIÁNY

Nő az iskolai-vállalati együttműködések fontossága

Egyre súlyosabb szakemberhiánnyal küzd a hazai építőipar. A helyzetet jól példázza, hogy Nyugat-Magyarországon mindössze öt bádigos hallgató végezhet idén nappali képzésben. Piaci igény lenne rá, még sincs elég korszerű tudással bíró szakember, az iskolai utánpótlás sem megoldott. A korszerű alapanyagokkal folytatott, naprakész szakképzés fellendítésében, valamint a karrierút vonzóbbá tételében egyre nagyobb szerep jut a vállalati és iskolai együttműködéseknek közép- és felsőfokon egyaránt.

A Foglalkoztatási és Szociális Hivatal 2010. decemberi adatai szerint 591 ezer hazai álláskereső csaknem fele nem rendelkezett szakképzettséggel, miközben a hazai építőiparban országos méreteket ölt a szakképzett munkavállalói hiány – hívja fel a figyelmet az Épületszigetelők, Tetőfedők és Bádigosok Magyarországi Szövetsége (ÉMSZ) és szakmai együttműködő partnere, a Lindab.

Öt bádigos hallgató végez Nyugat-Magyarországon

Nemcsak építőipari szakember nincs elég, de az utánpótlás sem megoldott. „A *Fiatal Tetőfedők Világbajnokságán* az elmúlt tíz évben, ha indultunk a versenyen, a magyar csapatok legtöbbször dobogós helyen végeztek lapostető, magastető és bádigos szekcióban egyaránt. Mivel 26 év a korhatár, ma már a kétfős csapat kiállítása is problémát okoz, sajnos mindhárom szek-

cióban. Maholnap nem lesz mesterember, aki egymásra tud helyezni két téglát” – állítja Kassay Jenő, az ÉMSZ ügyvezető titkára. Mint mondja, az építőipart érintő égető szakemberhiány annak is köszönhető, hogy az utóbbi évek oktatáspolitikája elsősorban a felsőoktatást támogatta, mellyel párhuzamosan csökkenni kezdett a szakképzés presztízse, így az oda jelentkező diákok száma is.

„Az idei évben összesen öt bádigos hallgató végez nálunk, nekik kell pótolni az időközben nyugdíjba vonuló mestereket a teljes Nyugat-magyarországi régióban. Nagyságrendekkel több végzős diákra lenne szükség ahhoz, hogy ne fokozódjon a szakemberhiány” – állítja Sándor Mátyás, a veszprémi Medgyaszay István Szakképző Iskola igazgatója.

A negatív tendencia megfordítása érdekében a Lindab több szakképző iskolával és technikummal is együttműködik. Sándor Mátyás szerint a Lindabban folytatott együttműködés példaértékű, amely oktatáspolitikai szemléletváltással kiegészülve komoly eredményeket hozhat.

„A vállalat hatékonyan vesz részt az iskola elméleti és gyakorlati oktatásaiban, szakmai kirándulás keretében gyárlátogatásra és termékismertető előadásra is sor kerül. A korszerű ismeretek elsajátításának lehetősége emeli az oktatás szakmai színvonalát, amely vonzóbbá teszi a szakmát a fiatalok számára” – tette hozzá a szakképző igazgatója. Mint kiemeli, intézményükben 131 szakmai tanulót oktatnak nappali és felnőttképzési rendszerben

négyszakmában: ács-állványozó, tetőfedő, épület- és építészbádigos, valamint épületszigetelő. Nappali tagozaton az említett öt bádigos mellett két évfolyamon harminc tetőfedő és összesen 12 ács tanul.

Elegendhetetlen a naprakész tudás

„Az építőipar meghatározó szereplőjeként a Lindab hisz a minőség erejében: ahogy a termékek, úgy az oktatás terén is. A vállalat és a szakképző intézmények céljai azonosak: folyamatosan javítani a szakma becsületét, valamint bizonyítani, hogy a korszerű, minőséget előállító építőipar felkészült, modern ismeretekkel rendelkező szakembereket igényel, akik európai színvonalú munkaerőként biztos karrier elé nézhetnek” – emeli ki Kotormán István, a Lindab fejlesztési és oktatási vezetője a felhívás kapcsán.

A mai korszerű termékek esetében elegendhetetlen a naprakész elméleti és gyakorlati tudás, a termékek alapos ismerete. A Lindab szakértői ezért tervezési, beépítési előadásokat is tartanak a diákoknak, valamint a már gyakorló bádigos szakembereknek. Ahogy a diákok, úgy a többéves gyakorlattal rendelkező mesterek is megismerkedhetnek a vállalat biatorbágyi gyárában a szakma korszerű követelményeivel. A Lindab évente hozzávetőleg száz diák ismereteinek bővítésében vállal szerepet. A vállalat szakképzési hozzájárulását az érintett intézmények támogatására fordítja, valamint alapanyagokat, eredeti mintatermékeket, korszerű eszközöket biztosít az iskolák számára.

Az idei év az önkéntesség éve Európában

Az ACES (Academy of Central European Schools) ötödik alkalommal hirdeti meg pályázatát nemzetközi iskolai együttműködések számára. Az önkéntesség európai éve szellemében az idei téma: „A társadalmi hídépítés – vállaljunk önkéntes közösségi munkát!”

A pályázaton számos témában lehet indulni, például tanulási nehézségekkel küzdő kortársaikat támogató iskolatársakkal, idősök otthonaiban tartott koncertekkel, fiatal és idős emberek közös környezetvédelmi tevékenységeivel vagy a hátrányos megkülönböztetés ellen közösen szervezett kezdeményezésekkel. A „2011, az önkéntesség éve Európában” program egyik célkitűzése, hogy erősítse a szabadidejükben fizetség nélkül dolgozó emberek elkötelezettségét, és láthatóvá tegye tevékenységüket.

A versenyben 15 ország vesz részt, hazánkból is várják a jelentkezőket. A pályázati anyagokat, projektterveket 2011. április 30-ig lehet benyújtani, közülük a legjobbakat egy nemzetközi zsűri választja ki. A nyertesek anyagi támogatást és meghívást kapnak a nemzetközi egyeztetésekre is. A www.aces.or.at honlapon található online partnerkereső a közös érdeklődési területek és igények alapján segíti az iskolákat az „ideális partner” megkeresésében.

Kihírdették a TÁRS-program 2011 nyerteseit

Minden várakozást felülmúló érdeklődés kísérte a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Oktatásért Felelős Államtitkársága által meghirdetett TÁRS-program 2011 pályázatát. A január 31-i határidőig 355 pályázat érkezett a Wekerle Sándor Alapkezelőhöz. A támogatásban részesült pályázatok száma 146, ez összesen 148 nyertes programot tartalmaz – jelentette be február 23-án Gloviczki Zoltán közoktatásért felelős helyettes államtitkár.

A program lényege, hogy a 9–12. évfolyamon tanuló diákok pedagógus vezetésével személyenként minimum harminc óra közösségi szolgálatot (a felkészítés és feldolgozás legfeljebb öt-öt óra) vállaljanak és teljesítsenek tanórán kívüli foglalkozás keretében. Gloviczki Zoltán nem titkolta, mivel az új közoktatási törvényben a közösségi szolgálatot a szaktárca az érettségi feltételévé kívánja tenni, ezért a pályázat programjait egyfajta „főpróbának” tekintik. A legjobb gyakorlatokat összegyűjtik, és kiadványban teszik közzé, hogy azokból más iskolák is ötleteket meríthessenek.

A pályázathoz rendelkezésre álló keretösszeg: 44 627 000 forint. A beérkezett pályázatok támogatási igénye: 217 123 994 forint. Összesen 146 pályázat, azon belül 148 program részesült támogatásban.

Fáy 225

Hagyj nyomot! Alkotói Pályázat

Ifjú alkotóknak, tanáraiknak és iskoláiknak kínál izgalmas bemutatkozási és megmérettetési lehetőséget az OTP Fáy András Alapítványának pályázata. Művészeti területek széles palettáján várják a középiskolások és felsőoktatásban tanulók műveit – a legjobbak nemcsak jelentős pénzjutalmat kapnak, de alkotásukat, tehetségüket széles nyilvánosság előtt is megmutathatják. A legsikeresebb alkotások benyújtóinak felkészítő tanárai és intézményei is pályázhatnak, melynek fődíja 500 ezer forint.

A Fáy 225 alkotói pályázat apropója, hogy a kiíró, az OTP Fáy András Alapítvány névadója 225 éve született. Fáy nagyságát leginkább Mikszáth Kálmán egyik róla szóló írása jellemzi: „Ha nem Széchenyit illetné a legnagyobb magyar jelző, akkor ez Fáy Andrásnak járna ki, és ha nem Deák Ferenc volna a »haza bölcse«, akkor Fáy Andrást illetné ez a cím; így azonban csupán „a nemzet mindenese””. Azért ez a „csupán” nem kevés: Fáy András munkásságát ma is számos alkotása jelzi. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár (amelynek szellemi hagyományait az OTP Bank örökségként vállalja) megalapítása tekinthető a reformkori politikus fő művének, emellett részt vett egy protestáns főiskola megalapításában, a Kísfaludy Társaság életre hívásában, a Végegylet alapításában, a Nemzeti Kör munkájában, valamint hozzá kötődik a nevelőnőképző intézet megalapítása is.

A pályázat természetszerűen Fáy András személyét, munkásságát helyezi a középpontba. Ennek megfelelően a megadott művészeti ágakban a pályaműveknek kötődniük kell a névadóhoz, így a pályázat végeredményeként egy rendkívül sokrétűen, széles művészeti spektrumon, huszonegyedik századi látásmóddal feldolgozott Fáy-életművet kaphatunk, ami épp a művészek kora miatt trendi és naprakész megközelítést ad a „nemzet mindeneséről” a fiataloknak – és akár az idősebbeknek is.

Pályázni nem csak a kézenfekvőnek tűnő kategóriákban lehet, épp ettől olyan izgalmas ez a lehetőség: lehet verset, novellát, mesét, fiktiiv naplót írni, vagy épp rövidfilm-forgatókönyvet; képzőművészeti kategóriában festményeken, szobrokon vagy fotókon kívül grafikát, filmet, sőt bélyeg-, érem- és textilterveket is várnak a szervezők! Emellett az új művészeti ágak is helyet kaptak: számítógépes animációkkal, illetve termék- és köztéri designnal is lehet nevezni. Nem utolsósorban pedig könnyű- és komolyzenei művekkel is. Minden kategóriának megvannak a maga témái, amelyeket a részletes kiírás tartalmaz. A pályázat elsősorban diákoknak szól, de az iskolákat, illetve a felkészítő tanárokat is díjazzák.

A Fáy 225 alkotói pályázat díjai is kiemelkedőek: a szervezők fődíjakat, kategóriánkénti díjakat és különdíjakat is terveznek adni, továbbá a diákok intézményeit és felkészítő tanárait is jutalmazni szeretnék, amelyre összesen 7,7 millió forint keretet biztosít az Alapítvány. **A pályaműveket 2011. április 30-ig lehet beküldeni.**

Részletek: www.otpfayalapitvany.hu

Esélyt a jövő generációjának!

„S én, vén diák, szívem fölemelem”

KOLTAI FERENC BOLDOG EMBER VOLT

Eötvös József vallás- és közoktatásügyi miniszternél kevesen tudhatták jobban, hogy az eredményes oktatásnak-nevelésnek anyagi és tárgyi feltételei nélkülözhetetlenek, mégis azt írta a *Nevelők Lapjának* 1868-as megindulására, hogy „...minden iskolánál, de főképpen a népiskolában tulajdonképpen minden a tanítótól függ...”

Első mentorom: Koltai Ferenc

Koltai Ferenc

A Pécs környéki bányatelepi nép-, később általános iskolában az 1940-es években sok tekintetben hiányos és szegényes feltételek között folyt az oktatás. Mégis, ami átlag felettivé tette a bányászkolónia tanintézményét, az a tanítók, később szaktanítók embersége, szakmaszeretete, pedagógiai felkészültsége. E kis tanítói gárda élén állt nem az egyetlen, de az első, magával ragadó, jövőképem megalapozásán fáradozó mentorom *Koltai Ferenc*, aki 1933-ban képesítőzött a pécsi püspöki tanítóképzőben. Pályakezddőként a siklósi járás egyik aprófalvában, Garéban tanítószkodott. Innen érkezett 1940-ben – tanító feleségével együtt – Somogy-bányatelepre, hogy 13 éven át dolgozzon szokatlan intenzitással, odaadással, nagy köztiszteletre téve szert a sajátos kulturális jegyekkel rendelkező helyi társadalomban.

A bányatelepi életmód és kultúra

Kezdetben és sokáig a somogyi „falu” és a „bányatelep” két, egymástól eltérő civilizációt, életvitelt, kultúrát jelentett. A magyar nemzetiségű és anyanyelvű falu mellett döntően más nemzetiségű és sokáig németül beszélő külföldi bevándoroltak éltek a bányatelepen. A tulajdonnal rendelkező, önálló, mezőgazdasági munkából élő falusi lakosság mellett nincstelen bér munkások voltak a telepi bányászok. Az egységes, a magyar nemzeti hagyományokhoz kötődő és azon nevelt római katolikus falusi lakosság mellett gyökeretlen, népi kötelekeit elvesztett, hagyományait kialakítani kezdő, lassan asszimiláló, soknemzetiségű bányászok éltek gyengébb vallási kötődéssel. A telepi bér lakások relatíve korszerűek és egészségesek voltak – fogyasztható vezetékes ivóvízellátással, a falusinál magasabb színvonalú ellátószolgáltatásokkal.

E különbözőség az időben sokat oldódott, ám a kétféle foglalkozás – a rettentően kimerítő és veszélyekkel terhes *bányászkodás*, másfelől a feltétlen szorgalmat igénylő, természettel dacoló *földművelés* – nyomán kialakult életvitel kihatott a gyermekek nevelődésére, társas viszonyaira, viselkedéskultúrájára. Míg az egyazon iskolába járó falusi társainkat inkább jellemezte a szófogadás, a szorgalom, a tekintély- és hagyománytisztelt, addig mi, telepi, kamaszodó srácok több gondot okoztunk a sokszor frivol beszéddel, nyughatatlansággal, vagány viselkedéssel. Koltai Ferenc *ebbe* a „világba” került, s állt helyt emberül.

Oktatás és művelődésszervezés

Sok jelből már diákként arra következtettem, hogy tanítónk megismerte és *megértette* a kis zsványok vásottságát, s megtalálta a velük való sikeres bánásmódot: megnyerő külsővel, széles körű műveltséggel, gyermek- és társas lélektani tudással, aktív, figyelmet keltő foglalkoztatással, a szülőket együttműködésre készítő munkakapcsolat kialakításával. Rá igazán illett a strófa: „Nem bámul görnyedőn a kutyaabőrre / S embernek nézi azt is, aki póre.” (Heltai Jenő: Szabadság) Az általános iskola utolsó éveiben igényesen tanította az éneket és a történelmet, továbbtanulásra bátorított bennünket, Mátyás királyról színdarabot rendezett velünk s nekünk, gyalogtúrás kirándulásokat szervezett (pl. a Mátrába), s még arra is volt ereje és tehetsége, hogy a bábjátékot népszerűsítse, dalárdát is szervezzen, s a telep bányászainak és feleségeiknek, valamint a tanítványoknak a megnyerésével tucatnyi

zenés színművet és vígjátékot – a János vitéztől a Huszárkisasszonyig – adasson elő.

Ennek a sokoldalú és különös lelkesedéssel végzett oktató és népművelő munkának köszönhető, hogy egy újabb, igazán testhezálló feladathoz fogjon hozzá, mellette támogató feleségével és gondosan nevelt három gyermekével.

Nevelők Háza Pécssett

1953-ban a Pedagógus Szakszervezet országos központjának és a helyi szervek együttes döntése nyomán létrejöhett Pécssett – országosan az első – *Nevelők Háza*, a pedagógusok tanulásának, művelődésének és szórakozásának kiváló centruma. A Ház első igazgatója, Koltai Ferenc teljes odaadással és hozzáértéssel egyesíti munkájában a tanárt, a felnőtt-oktatót, a könyvtárost, a dalárdaszervezőt és karnagyot, a színgazdát és rendezőt, az irodalmi színpad és a műsoros estek szervezőjét. Így érthető, hogy bámulatosan *gazdag tevékenységrepertoárjában* helyet ad színjátszó- és táncsoportnak, irodalmi színpadnak, tánczenekarnak, énekkarnak, nyelvtanfolyamoknak (hat európai nyelven), jogsegélyszolgálatnak, gyermek- és asszonytornának, ismeretterjesztő szakköröknek és előadásoknak, kiállításoknak, könyvtárnak, a képzőművészeknek műteremmel, miközben országjárásokat szervez, klubot nyit a nyugdíjas pedagógusoknak, de még tenis�- és (téli) korszolypálya létesítésére is marad energiája.

Koltai Ferencet lelkes és felkészült munkatársak segítették. Mégis: ő volt az intézmény szíve, lelke. Miként egyik kortársa írta: „Áradt belőle a minden nehézségen átsegítő optimizmus. Rövid ideig (48 évig) élt, de boldog ember volt. Megtalálta a maga számára azt a munkakört, amit nagyon szeretett, és élete utolsó percéig híven szolgált.”

Az utolsó találkozás

Miután Pécssett gimnazista, majd Szegeden egyetemista lettem, 1957-től pedig pályakezdő tanár, a Koltai családdal levelezés útján tartottam a kapcsolatot. Amikor 1960. március végén megtudtam, hogy Feri bácsi nagybeteg, két héttel halála előtt meglátogattam a pécsi megyei kórházban. Életem egyik *legsomorúbb, de felejthetetlen* eseménye volt és maradt ez az utolsó találkozás Koltai Ferencel.

Dr. Bernáth József

kandidátus, ny. egyetemi docens

NŐNEVELÉS A XIX. SZÁZADBAN

Az ELTE-PPK Neveléstudományi Mesterszakának hallgatójaként lehetőségem volt mélyebben foglalkozni a XIX. századi nőnevelés témájával. Érdeklődési köröm központja a magyarországi nőnevelésügyi tevékenységek felé irányult. Célom egy elméleti háttérrel alátámasztott (eszmék, oktatáspolitikai lépések), empirikus kutatás létrehozása volt. Elsősorban a forrás adta információgazdagságra törekedtem, ezért a kutatáshoz végül egy elsődleges forrást, egy XIX. századi, nőneveléssel foglalkozó, hazai folyóiratot használtam fel. A század fontos eseményei, évei közül egy évvel foglalkoztam mélyebben (1895). A továbbiakban az eszmei, oktatáspolitikai háttér mellett ennek rövid bemutatására vállalkozom.

Irányzatok és a nőnevelés kapcsolata

A nőnevelés kérdését különböző eszmékkel, irányzatokkal is megközelítették a múltban. A filantropisták úgy gondolták, hogy a gyermeknek gyakorlati, erkölcsi ismeretekre van szüksége, melyekkel felkészítést kap a társadalmi életre, szerepre. Ezeket az elveket az eszme neves képviselői (*Johann Heinrich Campe*, *Johann Stuve*) párhuzamba vonták a nőnevelés kérdésével. Hazánkban *Tessedik Sámuel* valósította meg a filantropista gondolatokat.

A neohumanista szemlélet legfőbb nevelési célja az erkölcsi nevelés, a gyermek belső világának humanizálása volt. E nézet jeles képviselője volt *Amalia Host* és *Betty Gleim*. Láthatóvá vált a nők egyenjogúságra való törekvésének, a nők tudáshoz való jogának a kérdése.

A nőnevelés kérdése Magyarországon

A XIX. századi nőkép hazánkban is eltérő nézőpontokban jelent meg. *Fáy András* legfontosabb célja a boldog és boldogítani tudó nők nevelése volt. Nem támogatta a nők egyenjogúságra való törekvését. Ezzel szemben *Brunszvik Teréz*, az első magyar kisdudóvó megalapítója úgy gondolta, a nők számára is biztosítani kell a magasabb szintű tanulmányokat. 1846-ban *Karacs Teréz* Miskolcon nőnevelő intézetet alapított. Célja az életben hasznosítható ismeretek nyújtása volt. A kézimunkát, a zenét, a táncot és a nyelvtanulást tartotta fontosnak. Pesten *gróf Teleki Blanka* 1846-ban alapított nőnevelő intézetet. A magyar kultúra, anyanyelv elsajátítását tartotta elsődlegesnek a nőnevelésben. A harmincas évektől kezdve magán-nőnevelőintézetek is nyíltak. Ilyen volt *Zirzen Janka* jászberényi intézete.

A században végbement oktatáspolitikai tevékenységek szintén meghatározók a nőnevelés alakulása szempontjából. Az

1868-as első népoktatási törvényünk előírta a 6–12 éves korig tartó tankötelezettséget. Népiskola helyett hatosztályos elemi népiskolát vezetett be *Eötvös József* vallás- és közoktatásügyi miniszter. Megjelent a hatosztályos polgári iskola, mely a városi kispolgárság tagjainak adott lehetőséget az oktatásra. A fiú- és lány-polgáriiskolák külön tantervvel, egymástól elkülönülve működtek. 1869-ben Budán megnyílt az első állami tanító- és tanítónőképző intézet.

Eötvös József halála után, 1873-ban *Trefort Ágoston* polgári iskolai tanítónőképzőt alapított. 1875-ben létrehozta a felsőbb leányiskolát. Az intézményben a lányok 10-től 16 éves korukig, hat éven át tanulhattak.

1895-ben *Wlassics Gyula* engedélyezte, hogy a lányok magántanulónként magán-érettségi tehessenek a fiúgimnáziumokban, valamint hogy a nők felvehetők legyenek az egyetemek bölcsészeti, orvosi karára, illetve gyógyszerészeti tanfolyamokra. 1896-ban, az Országos Nőképző Egyesület felsőbb leányiskolájában alapították meg az első leánygimnáziumot.

Empirikus kutatás

Kutatásomban egy XIX. századi, nőneveléssel foglalkozó magyar folyóiratot vizsgáltam meg. Célom az volt, hogy a sajtó segítségével felderítsem a valóságban megjelenő nőnevelésügyi rendelkezésekhez fűződő közszemléletet.

A Nemzeti Nőnevelés című folyóirat 1895-ben megjelenő cikkeit elemeztem. A Nemzeti Nőnevelés 1880–1919-ig létező budapesti, havonta megjelenő folyóirat volt. A cikkek elemzése alapján hét fő témakör körvonalazódott, melyek kiemelten foglalkoztathatták az embereket ebben az időben:

1) A férfiak és nők egyenlőtlen aránya a nevelési, oktatási intézményekben. Az óvodakötelesek közül, az óvodalátogatás tekintetében a lányok többsége volt megfigyelhető. Bár az 1891-es kisdudóvási törvényünk előírja, hogy 3–6 éves korig kötelező óvodába járni. Már ekkor tapasztalható volt az óvodapedagógus-pálya elnöiesedési folyamata. 1894-ben 876 kisdudóvó közül, 951 óvóból csak 25 férfi óvodapedagógus volt, ami a férfiak részvételét tekintve 2, 63 százalékot jelentett. Több olyan tanköteles lány volt, mint fiú, aki nem járt semmilyen oktatási intézménybe.

2) Rengeteg kérdés merült fel a korban azzal kapcsolatban, hogy a nők hivatásukat

tekintve hol töltik be a legjobb helyet. Megfigyelhető a konzervativizmus, tartózkodás az újtól, a nők „hagyományos” szerepének támogatása (édesanya, háziasszony, jó feleség), és a gondolat másik oldala, mely szerint a nőknek is szükségük van a tudásra, tanulási lehetőségeket kell biztosítani számukra. A nők helyzetét tovább nehezítette, hogy az orvosi, jogáspálya kitanulása túl költséges volt, valamint az, hogy a legtöbb pályát előzőnlötték a férfiak.

3) Tapasztalható az iskolarendszer kritikája. A probléma lényegét az képezte, hogy a polgári és felsőbb leányiskolák jellemzőiket tekintve csak az elnevezésükben különböztek.

4) A folyóirat kiemelten foglalkozott azzal, hogy melyek azok az ismeretek, amelyeket a nőknek tanítani kell. A nőknek rendelkezniük kell történelmi, pszichológiai (különösen fontos a leendő óvodapedagógusok, tanítónők miatt), gyakorlati (pl. háztartási) ismeretekkel. Az elméleti órákat gyakorlati órákkal kéne kiegészíteni.

5) A Nemzeti Nőnevelésben erősen jelentkezik a leánygimnázium igénye. A magánérettségi bevezetése nem oldotta meg a többség problémáját. A gimnázium hiánya miatt az egyetemi továbbtanulási lehetőség korlátozott volt a nők számára.

6) Az utóbbi húsz évben nem történt semmi a tanítónők továbbképzése tekintetében, pedig lényeges fejlesztésre szorulna. Sok új ismeret, a tudás gyarapítása helyett a meglévő tudás elmélyítésére volna szükség.

7) A népesség jelentős részét képezik az alsóbb néposztályok tagjai, ennek ellenére a helyzetük figyelmen kívül maradt.

Nincs olyan iskolatípus, amely befogadná a szegényeket. Nagyfokú reformokra volna szükség, mely alkalmazkodik a kor és a társadalom igényeire.

Az elméleti bevezető létrehozásához elsősorban *Mészáros István*, *Pukánszky Béla* és *Németh András* neveléstörténeti műveit használtam fel. A tanulmányozott cikkek, az általuk megalkotott kutatási eredmények a Nemzeti Nőnevelés című folyóirat 1895-ös kiadásai segítségével valósulhattak meg.

Simon Anikó egyetemi hallgató
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar,
Neveléstudományi Mesterszak

1895-ben Wlassics Gyula engedélyezte, hogy a lányok magántanulónként magánérettségi tehessenek a fiúgimnáziumokban, valamint hogy a nők felvehetők legyenek az egyetemek bölcsészeti, orvosi karára, illetve gyógyszerészeti tanfolyamokra

FORGÁCS ILDIKÓ LÉTELEME AZ ALKOTÁS

Az alábbi verseket *Forgács Ildikótól* kaptuk. A szerző így vall magáról: „Kolléganőmnek tett ígéretem kötelez, hogy elküldjem önöknek néhány versemet, persze engem is örömmel tölt el, hogy gyarapíthatom az alkotó óvónők táborát, akik tapasztalataim szerint nincsenek kevesen. A ráckevei Szivárvány Óvoda Hétszínvirág csoportját képviselem, így joggal mondhatom, hogy az óvoda igazi színfoltja életemnek. S ha már a színfoltról esik szó, nem hagyhatom ki három gyermekemet sem, akiket igyekszünk helyes ösvényen telergetni. Az alkotás lételemünk! Én leginkább a foltvarrásban tudok kiteljesedni, amit a szigetcsépi foltvarrók körében nagy lelkesedéssel üzünk. Persze teret kap emellett más terület is, mint például az írogatás. Nem is gyarapítom a szót tovább, inkább küldöm néhány versemet, beszéljenek ők helyettem.”

AZ ÉLET VIZE

Körülöleltelek, mielőtt megszülettél
S miként az élet részese lettél
Engem is részeddé tettél
S járhat sz bárhol a világban
Ott vagyok szinte minden kis zugában
Fellelhetsz emberben
Csodálhatsz kékelő tengerben
Ott vagyok minden kis állatban
Szemedből is gyöngyözöm keserű bánatban
Része vagyok minden kis virágnak
S verejtéke nehézkes igádnak
A vízivilágnak otthont én adok
A Nappal játszadozva szivárványt rajzolok
Hőségben szomjadat oltom
Hátamon hajódat hordom
Öntözöm kiszáradt kertedet
Nyugtatom megfáradt lelkedet
Testedet gyógyítom
Így bánatod öröme fordítom
Gyötrő lázat csillapítok
Tajtékzó tüzet idomítok
Vetések takarója vagyok
Sokak öröme jégge is fagyok
Feléd gyakran tükröt tartok
Erőmmel sok-sok gépet hajtok
Lemosom rólad a mindennapok porát
S nedűként kínálom szőlőhegyek borát
Ruhádat, s otthonod is tisztára én mosom
Forróságban az enyhülést én hozom
Csepp vagyok és tenger
Pára és vizesés
Csobbanás, önfeledt nevetés
Melengető és hűsítő ölelés
Sokszínűségem sorolhatnám ezernyi soron
Örvendezni még sincs sok okom
Oly sokszor észre sem veszel
S medrembe temérek szemetet teszel
Így hát óva intelek!
Bár talán áttetsző semmisségnek látszom
Az életet jelentem ezen a világon!

LÉTEM TITKA

Ha megkérdeznéd, ki volnék
Szinte némán szólnék
Csak egy álmodozó lány
Ki e világon oly parány
Egy fűszál a réten
Némi kékség az égen
Halk suhanás egy tomboló téren
Apró pont a hatalmas világból
Parányi szikra egy óriási lángból
Homokszemcse a végtelen sivatagban
Kis vízcsepp a zubogó patakban
Az örökkévalóság villanásnyi része
A folyton múló idő röpke töredéke
Egyetlen szírom tengernyi virágból
Kicsinyke melegség az el nem múló lázból
Legördülő könnycsepp az örök kesergésből
Pillanatnyi mosoly a vidám nevetésből...

Persze állíthatnám, hogy én vagyok
a tengernek illata
S az éneklő madarak csendülő
víg dala
De bármit is mondhatok
Miként a szívedben élek
Úgyis, csak az vagyok

KOVÁCSNÉ BERTA MARGITNAK A KÉZMŰVESSÉG A MINDENE

Kovácsné Berta Margit a Jászberényi Tanítóképző Főiskolán végzett 1990-ben. Pályakezdként Szolnokra került, és azóta is a Szent-Györgyi Albert Általános Iskola pedagógusa.

Így ír magáról: „Mindig is fogékony voltam a kézművességek iránt, s kerestem azt, ami legközelebb áll hozzám. Tanultam tűzzománcolni, szőni, kosarat kötni, elvégeztem a népi játszóházvezetői képzést. Minden lehetőséget megragadok, hogy új technikákat tanulhassak, s nemcsak szívesen utazom foglalkozásokra, hanem előadók-oktatókat is keresek, hogy városunk, iskolánk és a környező települések pedagógusai is tanulhassanak tőlük. Több éve vagyok iskolánk alsó tagozatán a vizuáliskultúra-munkaközösség vezetője. Emellett táncot tanítok alsó tagozaton, és felnőtt kollégáim szereplésével évente színdarabot rendezek tanulóink részére.

Két éve kezdtem el a keresztszemezéssel foglalkozni. Csak hímzővászonra hímzek, s célom, hogy az elkészült munkákból ne csak falikép készüljön, hanem használati tárgyak is.”

A KIRÁLY MEZTELEN

Bíró Ferencné, a történelemtanár

Mindannyiunknak volt olyan tanítója, tanára, akinek arca talán már rég a múlt homályába veszett, de néhány szava, tette egy életre szóló iránytűt adott a kezünkbe tudásvágyból, emberiségből. Olyan ajándék volt ez, ami sokkal drágább annál, hogy értékét pénzben mérhetnénk, és amiért csak a köszönet lehet elég nagy fizetség. Ezért minden számunkban helyet adunk a visszaemlékezésnek. Márciusi lapunkban *Sereg András* újságíró, az Alkotmánybíróság sajtófőnöke mesél arról a pedagógusról, akitől ő azt a bizonyos iránytűt megkapta.

1976 őszén megtudtuk, hogy új tanár veszi át a történelem oktatását. A hírek, amelyek napokkal megelőzték a fizikai találkozást, nem biztattak semmi jóval: a hölgy a Fővárosi Pedagógiai Intézet vezető szakfelügyelője volt, aki évente egy általános tantervű osztályban vállalt csupán tanítást. Mi aztán tényleg általános tantervűek voltunk, ráadásul B-sek, ami az örökké árnyékos Reáltanoda utcában billogként ragyogott a homlokunkon. Minek szépíteni a múltat: a tanerők nemigen szerettek belépni az Eötvös József Gimnázium harmadik B osztályának ajtaján, a kicsöngetés vége legtöbbször már a folyosón érte.

Kísérleti nyulak leszünk, ez holtbiztos – értékelték a kialakult helyzetet az osztály hangadói, mert mit is várjunk mi, egyszerű földi halandók a tanfelügyelők főnökétől, szakkönyvek megbecsült írójától, aki nyilván fitogtatva szellemi fölényét szántszándékkal bevezet majd minket a történelemtudományok dzsungelébe, hogy aztán ott vesszünk mindahányan.

Ilyet még nem látott a világ: a méhkas süket csöndben várta az új tanárt. Én egy Bosch-festményről ismerős démont, félig emberi és félig állati alakot öltött személyt képzeltem magam elé. Az élet azonban ismét megcsúfolta a szegényes fantáziát. Karinthyval szólva: minden másképp van. Egy mosolygós, magából csupa derűt és optimizmust sugárzó nő lépett be az osztályba, aki percek alatt megtalálta a közös hangot a legelszántabb, legellenállóbb nebulókkal is. Tényleg csoda történt. Az addig papírizű történelem életre kelt, megfoghatóvá és érthetővé vált. Felüdülés volt órára járni. Heteken belül kedvenc tantárgyam lett a történelem. Helyzetgyakorlatokat végeztünk, kiselőadásokat tartottunk, és közben észre sem vettük, hogy történelmi események és személyiségek, információk, dátumok, nevek ütnék tanyát az agyunkban. Mit mondott Lenin a Putyilov-gyári munkásoknak, vagy Churchill a partra

szállás előtt? Nem tudod, semmi gond, a következő órán te leszel Lenin, illetve te leszel Churchill, és beszélni fogsz. És beszélünk. Részeséivé váltunk a történelemnek, belülről láttuk és éltük át a história nagy fordulópontjait.

Az egyik óra elején elkomorult a tanárnő tekintete. Ma olyan témánk lesz, árulta el, amiben én semmit sem szeretek: az első világháború. A király hirtelen meztelessé vált: kiderült ugyanis, hogy nemcsak mi, ő is belülről éli meg az eseményeket, személyesen vonzódik vagy éppen határolódik el a történelmi folyamatoktól. Markáns választ adott arra az örök didaktikai kérdésre: lehet-e szenvedni, objektív módon tanítani a történelmet? Az ő felelete egyértelmű volt: lehet, de nem érdemes.

A ballagás napján, amikor visszaértünk az osztályba, a padon a virág mellett mindenkit egy papírcetli is várt. Bíró Ferencné, hiszen róla szól ez az írás, utra valóul egy gondolatot pakolt a tarisznyánkba. Nekem a következőt: „Aki nem hagy méltó jelet maga után, annak a halála is reménytelen.”

Harmincharmadik éve rágom magamban ezeket a szavakat.

Sereg András újságíró,
az Alkotmánybíróság sajtófőnöke

TREFORT S. K.

Megkaptam a Néptanoda című újság 1885. évi teljes kiadását könyvbe kötve egy nyugdíjas kollégától. Azért, hogy lássuk, 1885 óta nem sok mindenben változtak a magyar oktatás gondjai, minden lapszámban idézünk a könyvből. Most a Néptanoda 1885. január 17-i számából.

Nem kérünk belőle. A „Népnevelő” írja: „Hiteles forrásból értesültünk, hogy a tanügy intéző köreiben azon eszmével foglalkoznak, hogy az okleveles néptanítók 5 évről 5 évre elméleti s gyakorlati vizsgálatok letételére fognak szoríttatni. A vizsgálatok elméleti része fog kiterjeszkedni a neveléstudományokra és az egyes tantárgyak módszerének újabb vívmányaira. A gyakorlati rész pedig gyakorlati tanításból fog állani. Az ilyen vizsgálatok 5 évről 5 évre négyszer ismétlődnek s a vizsgálatnak sikeres kiállása után 100 forintnyi fizetésjavításban részesül a néptanító.” – Quid hoc?

Az internátus a tanítóképző intézetekben. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a következő rendeletet intézte valamennyi tanfelügyelőhöz: Több évi tapasztalat arról győzött meg, hogy az állami tanító képezdékben az internátus hiánya hátrányos úgy a tanügy egyhangúbb menetére, mint a fegyelem javítására s erősítésére és általában a növendékek nevelésére: ez okból felhívom a tanfelügyelő urat, hogy a vezetése alatti tanítóképezde igazgató tanárjával egyetértőleg javaslatot terjesszen előmbbe, mi módon volna kivihető az ottani tanítóképezdénél oly helyiség építése vagy egy ideig bérlése, hogy a növendékek teljes bennlakása eszközölhető legyen. Legyen irányadó tanfelügyelő úrnak a mondottakon kívül még az, hogy a legolcsóbb módon terveztesse a javaslat, hogy annál könnyebben jusson célhoz. A netáni helyi jövedelem s egyéb segélyforrások s kedvezmények is ki legyenek mutatva. Kelt Budapesten, 1884. évi december hó 12-én. Trefort, s. k.

KÖSZÖNTŐ

Nők

Szemünkben megnézik maguk,
megnézik futtában a nők;
alkalmi tükreik vagyunk,
fényünkön átrebbennek ők.

(Garai Gábor)

A HÉTKÖZNAPOK EMBERI TARTÁSA

Negyedik rész – akik tettek az embertelenség ellen

Mindig nagy érdeklődéssel olvasom lapjukat, s tisztelem, hogy nemes értékrendet követve, határozottan állnak ki a pedagóguskollégák érdekeiért. A február 10-i számban, Az emlékezet bíbor bársonya című cikkben szintén tanulságos eseményekről írnak. Mégis úgy gondoltam, hogy tollat ragadok, mert az írásban egy fontos dolgot nem említene.

Israel Meir Lau, Izrael volt országos főrabbija budapesti beszédét idézik, aki azt mondta: a holokauszt idején a világ három részre oszlott: nácikra és kiszolgálóikra, áldozatokra, illetve azokra akik „álltak, és nem tettek semmit azért, hogy megmenekülhessenek az áldozatok”. A volt főrabbi, aki a jeruzsálemi Jad Vasem intézet elnöke, ezek után ugyan még beszélt arról is, hogy 23 ezer embermentőt tartanak számon, akik a véskorszak idején saját életük kockáztatásával is segítettek az üldözötteknek.

Jellemző a hazai, de a nemzetközi viszonyainkra is, hogy a köz vélekedésében kihagyjuk a világ negyedik részének említését. Ide tartoznak azok, akik fegyveres, politikai és civil eszközökkel felléptek a szörnyűségek ellen, ők voltak az antifasiszta ellenállók és embermentők. A volt főrabbi úr ugyan megemlíti az embermentőket, de azokat nem sorolja a világ negyedik részéhez. Pedig azért lehetett a II. világháborúban legyőzni a fasizmust, mert az antifasiszta koalícióban a szövetséges csapatok nagyon nagy véráldozattal sikert értek el. Ehhez tartozik, hogy egy valamire adó, nemzeti érzésekkel rendelkező magyarnak is büszkének kellene lennie arra, hogy 22 országban vett részt magyar antifasiszta ellenálló és embermentő a harcokban. Büszkének kell lennünk arra, hogy Magyarországon is, ha csekély létszámban is, de voltak olyan magyarok, akik életüket áldozták, életüket kockáztatták a demokratikus, független Magyarorszáért. Göncz Árpád egykori fegyveres ellenálló Rákoshegy felszabadításakor megsérült, s a budai Vár tetejére a gettót, a fővárost felszabadító Vörös Hadsereg azért tette ki a maga zászlaja mellé a nemzeti lobogónkat, mert elismerte a magyar antifasiszták közreműködését a harcokban.

Amikor fiataljaink nem kapnak elégséges és hiteles információkat a II. világháború körülményeiről, nem várható el az, hogy reális értékítéletük születhessen erről a korról. Szervezetemben, a Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetségében (www.antifasiszta.hu) örömeinkre még vannak olyan egykori ellenállók, akik az antifasiszta ellenállásról hitelesen

emlékeznek. De mi lesz akkor, ha már nem élnek ezek a kiváló emberek?

A korábbi kormányzat idején megkerestük Hiller István oktatási minisztert, segítségét kértük ahhoz, hogy ugyan a 24. órában, de hozzunk létre egy olyan emlékházat, múzeumot, ahol az ellenállóknak emléket állíthatnánk, bátor kiállásukat példaként bemutathatnánk az utókornak. Miniszter úr formális válaszlevelében a Holokauszt Emlékközpontoz irányított bennünket. Jellemző, hogy keverjük a II. világhégesben az áldozatok szerepét s azokét, akik tevőlegesen is felléptek a nagy embertelenséggel szemben.

Sajnálatosan fiataljaink az elmúlt évek oktatási rendszerében sem kaptak kellő készíttést arra (igen nagy tisztelet a kivételeknek), hogy a humanista értékek szerint az embertelenséggel szemben fellépők oldalára álljanak, s elítéljék mindazokat, akik a náci németek mellett itt, Magyarországon ténykedtek, akik buzgón szervezték akár a halálvonatokba az embereket.

Lassan a közszolgálati médiumaink is csúsznak a szélsőjobb irányába. Idén Budapest fasizmus alóli felszabadulásakor, február 13. táján az antifasiszta ellenállásról nem, de a „hős” budavári magyar védőkről annál több szó esett. Budapest ostromát idézve azon keseregték a szélsőjobbhoz közelítő politikuskaink, hogy mennyi civil halt meg az oroszok pusztítása során. Szavaikat nem helyezték egy szélesebb összefüggésbe, egy összetettebb viszonyrendszerbe. Így, akik nem ismerik a kort hitelesen, óhatatlanul a szélsőjobb szavait fogadják el. Fontos, hogy a jövő nemzedékének megtanítsuk: emberi tisztességük lényege, ha e kérdésben is elutasítják a hamis, álságos szavakat, nem dőlnek be azoknak, s kiállnak az igazság mellett. Az egykori antifasiszta ellenállók és embermentők példája kellene, hogy vezérelje őket. Reményeim szerint napjainkban ehhez nem kell életüket áldozniuk, sőt még kockáztatniuk sem. De hinniük kell, hogy a hétköznapi ember tartása általuk talán egy picivel szebb világhoz vezethet.

Mindezek miatt is nagy a felelőssége napjainkban azoknak a kollégáknak, akik a humanizmus oldalán állnak. Tudom, hogy kiszolgáltattott a helyzetük, de az ő bátorságukra is szükség van. Minden elismerésem és tisztelem az övéké!

Hanti Vilmos elnök,
Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetsége

Eltemették prof. dr. Zsolnai Józsefet

Zsolnai Józsefet, a XX századi magyar pedagógia meghatározó alakját 76 évesen a törökbálinti temetőben helyezték örök nyugalomra január 22-én. A Pannon Egyetem professor emeritusa, az Országos Köznevelési Intézet alapító főigazgatója volt.

Évek hosszas munkájával kidolgozta – az 1985-ben alternatív tantervvé vált – nyelvi, irodalmi és kommunikációs nevelési programot, az értékközvetítő és képességfejlesztő iskolamodell. 2002-ben a Magyar Tudományos Akadémia doktora lett, számos díjjal ismerték el munkásságát.

Alkotó pedagógusok jelentkezését várjuk!

Sorsunk – mint minden emberé – az idő mélységesen mély kútjának vizébe merül. Ám élnek köztünk olyanok is, akik tollal, ecsettel, napi munkájuk mellett még egy vonalat húznak az öröklét falába, így téve tanúbizonyságot arról, hogy kortársaink. Nem akarnak hivatásos művészekké válni, mert elhivatott képviselői pályájuknak. Olyan pedagógusok ők, akik munka után alkotnak, és akik az alkotás által kiteljesedve teszik szebbé mindennapjainkat. A Pedagógusok Lapja szívesen bemutatja őket és alkotásaikat is. Kérjük, hogy műveiket, rövid önéletrajzukat a millei@pedagogusok.hu e-mailre vagy a Budapest 1417, Pf. 11 postacímre küldjék. A borítékra írják rá: „Alkotó pedagógusok”.

A NAGY ÖSSZEESKÜVÉS

Nem egyszerű megérteni, miről is szól az oktatási rendszer átalakítása. Látszólag a minőség javítása a cél, a tömegképzés visszaszorításával, a felesleges és költséges érettségi bizonyítványok, oklevelek kiadásának megszüntetésével. Valójában nincs másról szó, mint a tudáshoz vezető út szűkítése, a gyermekek nagyobb részének a megfosztása attól a lehetőségtől, hogy eljusson az érettségi vizsgáig, a felsőoktatásig. Ez a készülő legnagyobb összeesküvés a jövő nemzedéke ellen, a társadalom tagjainak tudásalapú kettészakításával, annak törvényekbe rögzítésével, hogy kinek van joga tanulni, illetve kit lehet kiejteni, kiteszítani az oktatás rendszeréből. Lehet-e más következtetésre jutni a napvilágot látott elképzelésekből, melynek lényegét világosan kifejezi az az egy mondat, hogy az oktatás nem szolgáltatás, hanem közszolgálat? Ezért nincs szükség autonóm pedagógiai közösségekre. Az állam megrendel, diktál, ellenőriz, végrehajtat és büntet. Az iskola pedig végrehajtja az állam megrendelését, amelynek a szülő köteles gyermekét alávetni, anélkül, hogy megkérdőjelezhetné az iskolahivatal bármilyen intézkedését. Ez világossá válik a koncepció másik központi gondolatából: az elvárt szabályok megsértése azonnali és határozott szankcióval jár, mind a tanulóval, mind a szülővel szemben. Lehet-e más következtetésre jutni abból a kormányzati szándékból, hogy a tizenhét évig tartó tankötelezettséget leszállítják tizenöt évre?

Egy lehetséges közoktatási pályáiv: Megszűnik a rugalmas, az óvoda által megállapított iskolaérettséghez kapcsolódó iskolakezdés. Az óvodából hatéves korban kell az iskolába lépni, kivéve, ha ez alól a hivatal felmentést ad. Megszűnik a tanuló fejlettségéhez igazodó egyéni tanulási útvonal kialakításának lehetősége. Az általános iskolában a kötelező tantervben meghatározottak szerint mindenkinek ugyanazt, ugyanakkorra teljesítenie kell. Aki lemarad, azt már az elsőben meg kell buktatni. A túlkoros tanuló részére az igazgató engedélyezi, hogy magántanulóvá váljon, s ezzel az iskola végleg megszabadul a problémás tanulótól. Ha a problémás tanuló nem akar magántanulóvá válni, akkor sincs gond. A tanulót – a tanköteles tanulót is, függetlenül attól, hogy hány éves – az iskola fegyelmi büntetésként kizárhatja. A kizárt tanuló szülője köteles másik iskolát keresni gyermekének, s ha ezt elmulasztja, a hatóság majd intézkedik.

Az általános iskolából a középiskolába történő átlépéshez nem elégséges a jövőben a képességeket mérő központi írásbeli vizsga eredménye: ismét meg lehet válogatni a jelentkezőket a szóbeli vizsgán. Aki nem jut be a középiskolába, mehet a hároméves szakiskolába, ahol nem jut idő másra, csak a szakképzésre, azon belül is túlnyomórészt a gazdaság által szervezett gyakorlati képzésre. A műveltség gyarapításához, idegen nyelv elsajátításához, számítógép alkalmazásának megtanulásához ezért nem szükséges a tanítási idő, és felesleges a pedagógus is. Aki a szakiskolába sem való, az részt vehet a Híd-programban, amelynek keretei között, a hozzá hasonlókkal összefoglalva várhatja meg, hogy elérje a leszállított tankötelezettség felső határát, és esetleg az általános iskolai tanulmányok befejezése nélkül, immár jogszerűen kilépjen a közoktatásból, és belépjen a munkanélküliek táborába.

A napvilágot látott kormányprogram szerint „hiányzik az egészséges arány a gimnáziumok, a szakközépiskolák és a szakiskolák között”. Elég csak a rendszerváltás előtti beiskolázási arányokat visszaállítani ahhoz, hogy világossá váljék, a tudás joga nem mindenkit illet meg. Míg 1990/91-ben a középfokú oktatásban részt vevő tanulók 44 százaléka szakiskolában (szakmunkásképzőben) tanult, 2009/2010-ban arányuk 23,8 százalékra változott. Az általános képzést nyújtó és a felsőfokú tanulmányokra eredményesebben felkészítő gimnáziumok részaránya 24 százalékról 34,6 százalékra emelkedett. A legnépszerűbb intézménytípusba, a szakközépiskolába járó tanulók aránya 33 százalékról 41,6 százalékra ugrott. Természetesen miért ne érhetné el, léphetné túl az újraindított szakmunkásképzés beiskolázási aránya az érintett korosztály 50 százalékát.

Nem kell nagy jóstehetség annak előrelátásához, hogy az elitképzés, elsősorban a gimnáziumi oktatás az egyházi intézményrendszer feladata lesz. Nemcsak azért, mert a főszabálytól eltérő módon szervezheti munkáját, választhatja meg vezetőit, fogalmazhatja meg pedagógiai programját, hanem azért is, mert részükre garantált a működéshez szükséges források száz százaléka. Az önkormányzati intézményrendszer – ha marad egyáltalán az önkormányzati rendszer, nem váltja fel az állami – a szegények részére biztosítja a kétkézi munkához szükséges betanulás lehetőségét. Érettségit lehet majd szerezni a szakközépiskolákban, de az már világosan megfogalmazódott, hogy az itt szerzett érettségi nem lesz azonos a gimnáziumi érettségivel, tulajdonosa legfeljebb a szakirányú felsőoktatásba juthat be.

A tizenöt évre leszállított tankötelezettség, a felvételi rendszer szigorítása megalapozhatja a rosszul tanulók nagyszámú kiesését a közoktatás rendszeréből. Mi ebben a megtakarítás lehetősége? Azt, aki nem tanköteles, az iskola-rendszer nem köteles befogadni. Ezért a tanköteles koron túliak tekintetében megszűnhet az állami felelősség az ingyenes oktatás feltételeinek a megteremtésében. Szűkülhet az intézményrendszer, csökkenhet a pedagógusok létszáma.

A pedagógusok egy része még örül. Visszakapja tekintélyét: nem kell a leszakadókkal bajlódnia, korlátozás nélkül buktathat, kizárhatja az iskolából a tanköteles tanulót, számmal osztályozhat, a szülővel sem kell szóba állnia. Nem veszi észre, nem meri észrevenni, hogy vagy a hatalom bábja válik, vagy megállapítják, hogy mindennapi életvitele során nem felelt meg a kiemelt erkölcsi követelményeknek, a fokozott társadalmi elvárásoknak, ezért pedagógusnak alkalmatlan. Nem veszi észre, nem meri észrevenni azt sem, hogy munkahelyét a bezárás fenyegeti.

Mellesleg a majdnem kilencven oldal terjedelmű anyagban a keresőprogram egyszer sem találta meg a szeretet kifejezést. A hivatal és az engedély szavak viszont annál sűrűbben fordulnak elő.